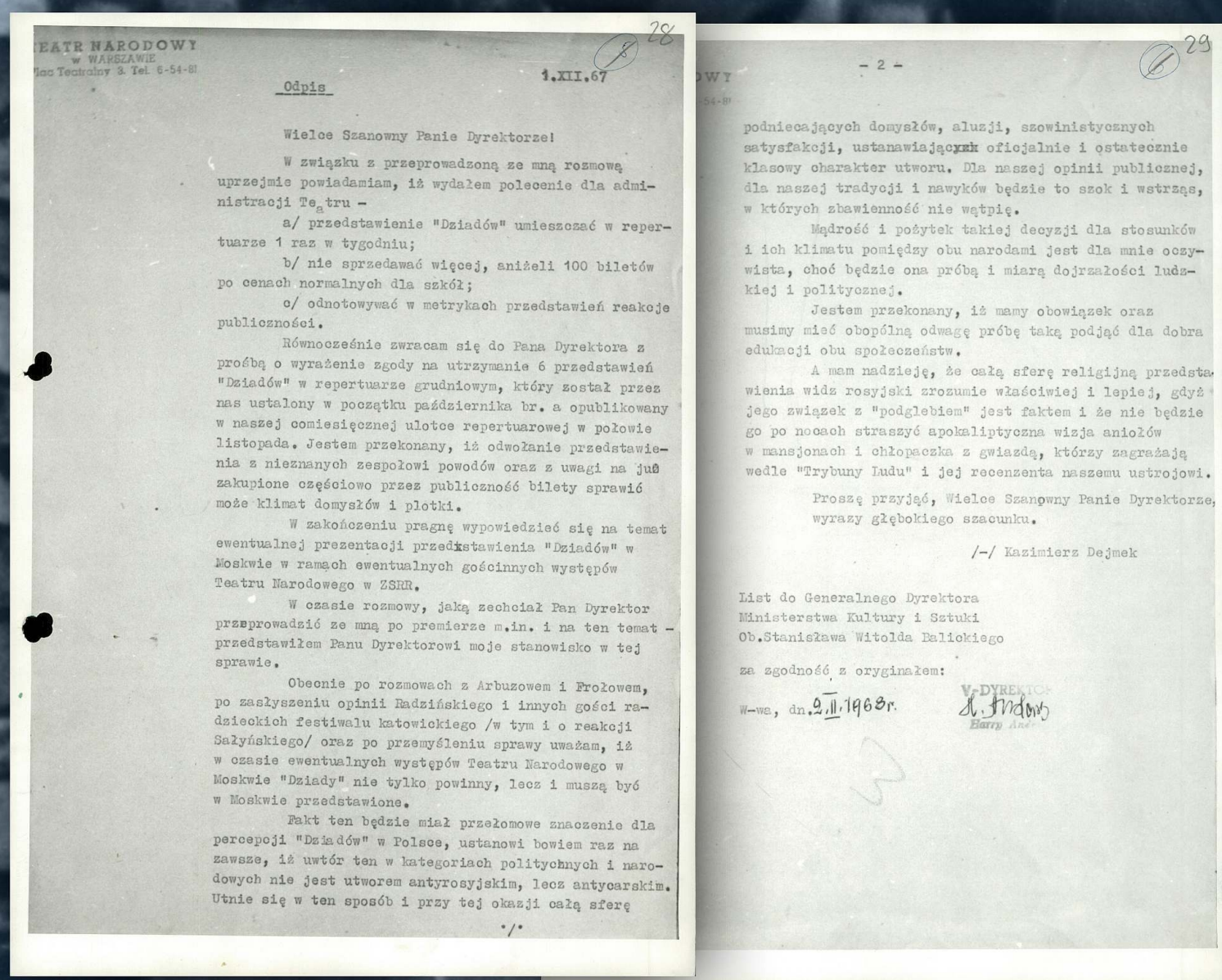

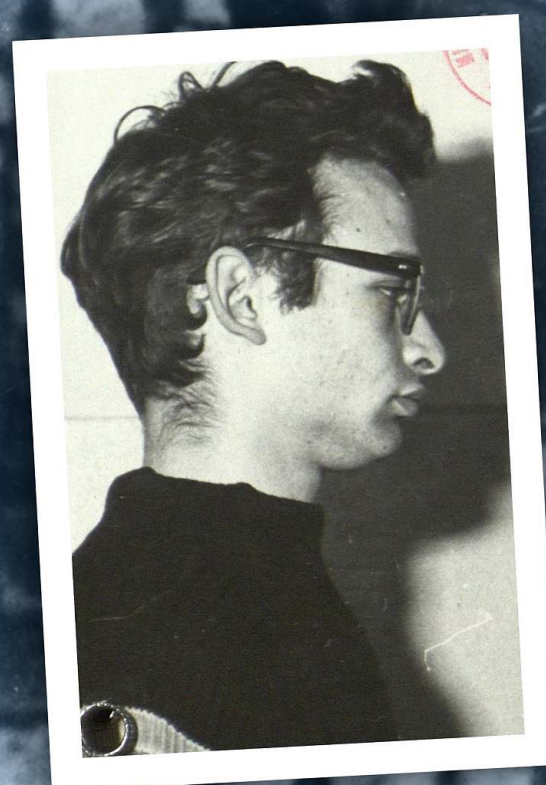
ZARZEWIE PROTESTÓW

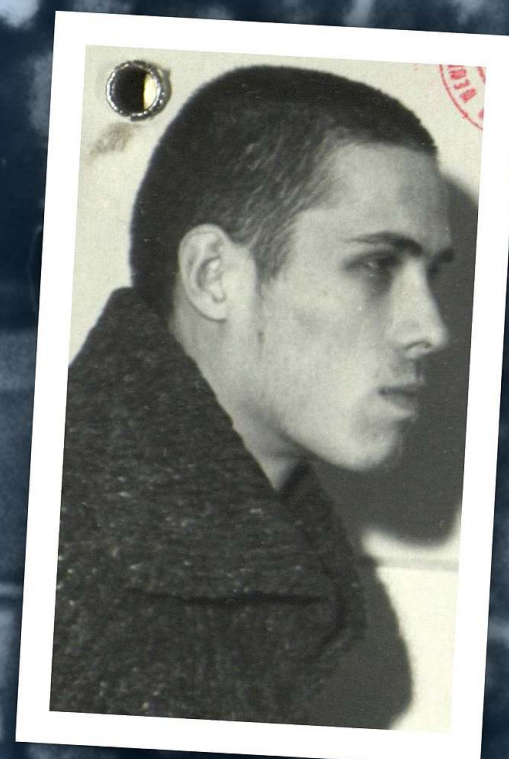
W końcu stycznia 1968 r. władze PRL, dostrzegając w inscenizacji „Dziadów” Adama Mickiewicza w reżyserii Kazimierza Dejmka podteksty antyradzieckie niosące za sobą zagrożenie dla ustroju komunistycznego, zakazały wystawiania spektaklu. Zdjęcie sztuki wywołało zdecydowany sprzeciw środowiska literatów. W proteście przeciwko cenzurze po ostatnim przedstawieniu w dniu 30 stycznia kilkaset osób przeszło spod Teatru Narodowego pod pomnik Adama Mickiewicza.

Odpis listu Kazimierza Dejmka do Stanisława Balickiego, Dyrektora Generalnego Ministerstwa Kultury i Sztuki, sprawa obiektowa dot. wystawienia „Dziadów” w Teatrze Narodowym 30 stycznia 1968 r. IPN BU 0236/164 t. 1

Jan Lityński, fotografia z albumu ze zdjęciami uczestników Marca'68. IPN BU 0276/276 t. 19

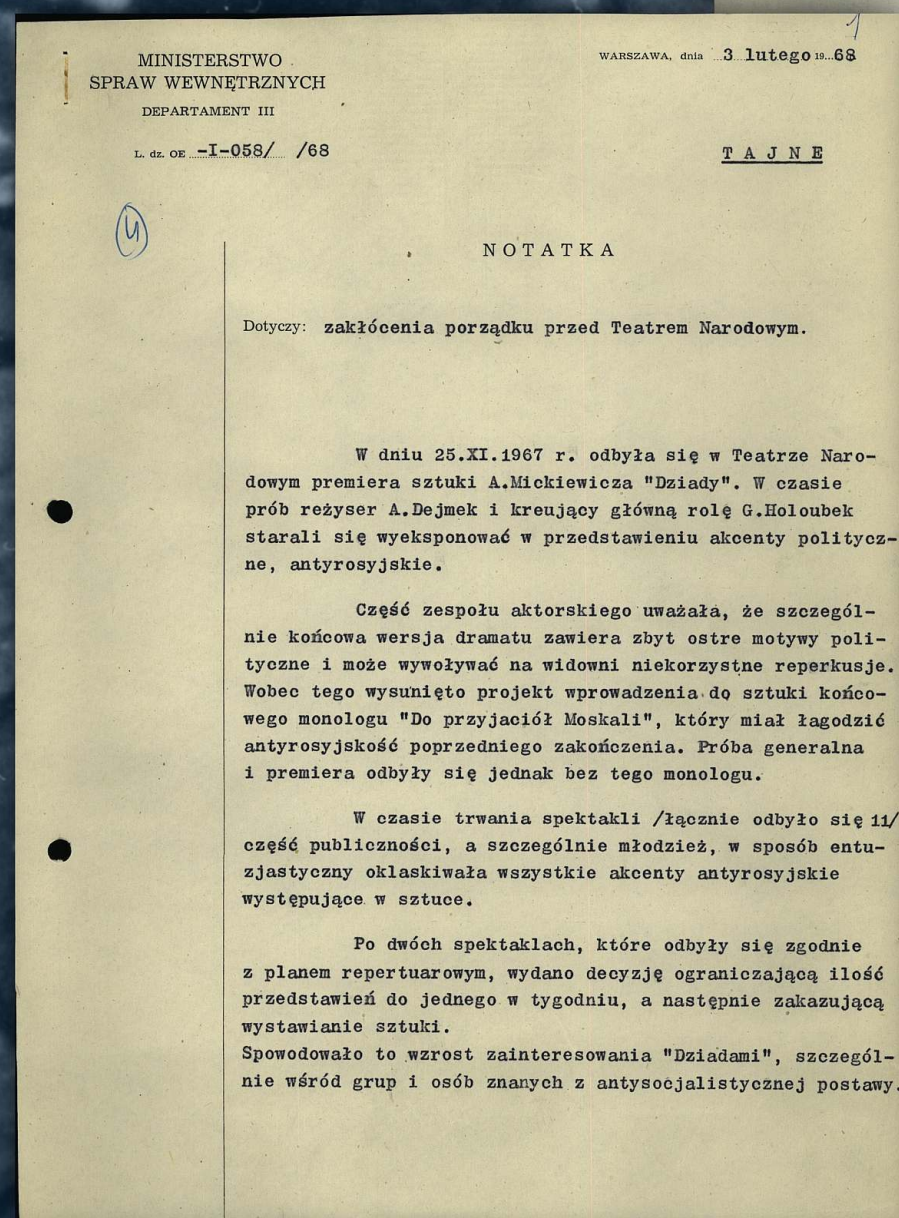

Wiktor Nagórski, fotografia z albumu ze zdjęciami uczestników Marca'68.

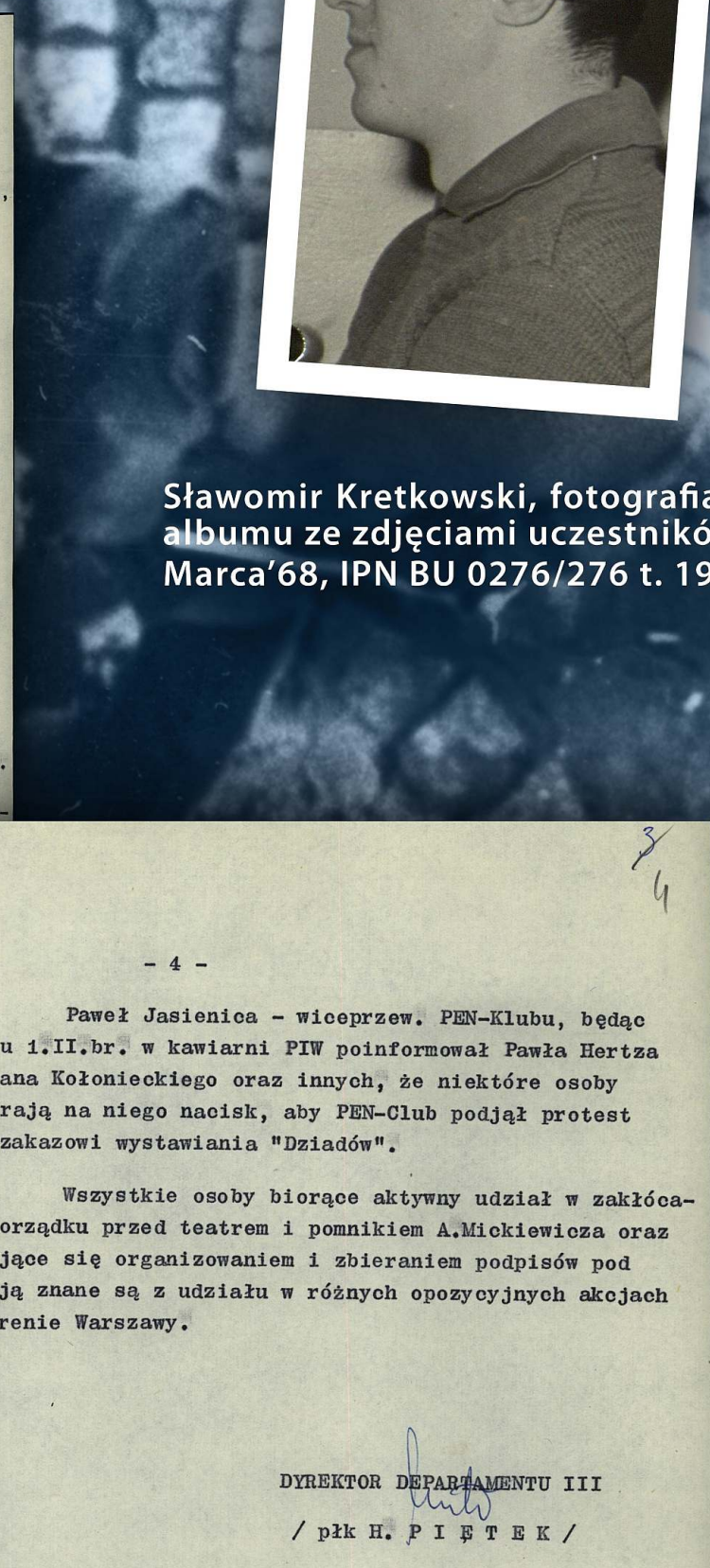
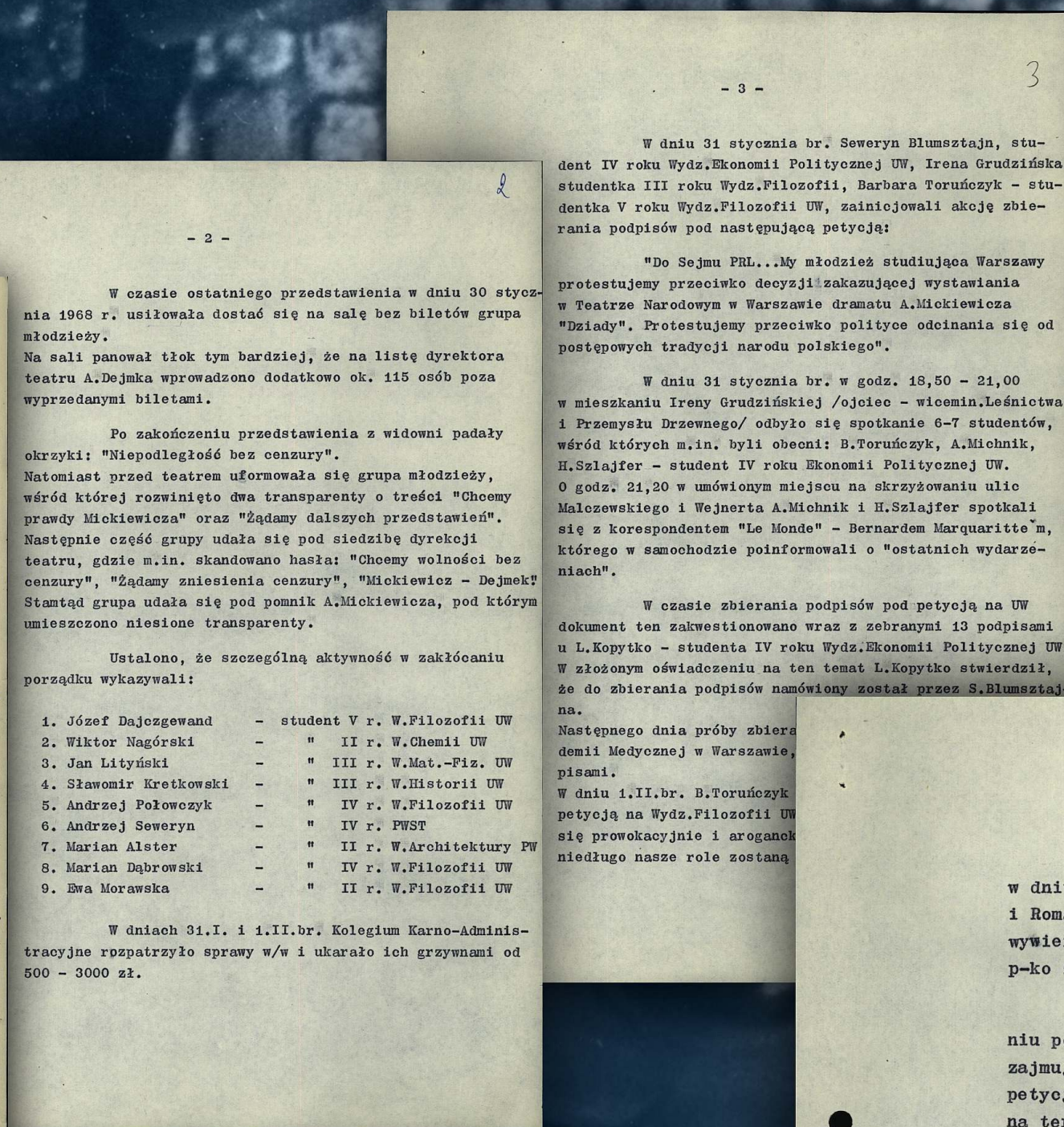
IPN BU 0276/276 t. 19

Sławomir Kretkowski, fotografia z albumu ze zdjęciami uczestników Marca'68, IPN BU 0276/276 t. 19

Notatka służbowa dotycząca zakłócenia porządku publicznego po spektaklu „Dziadów” w Teatrze Narodowym, 30 stycznia 1968 r. IPN BU 01288/21

REPRESJE WOBEC „KOMANDOSÓW”

Zaangażowani w protesty przeciwko cenzurze studenci z grupy „Komandosów” Adam Michnik i Henryk Szlajfer zostali, na polecenie ministra oświaty i szkolnictwa wyższego Henryka Jabłońskiego, relegowani ze studiów na Uniwersytecie Warszawskim.

Warszawa, dnia 8 lutego 1968 roku

H-053/68

OBYWATEL REKTOR UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO
PROFESOR DR STANISŁAW T U R S K I

Upierzejmie informuję, że w dniu 6 bm. postanowieniem Prokuratury Wojewódzkiej dla m.st.Warszawy wszczęto śledztwo przeciwko Adamowi Michnikowi i Henrykowi Szlajferowi - studentom Uniwersytetu Warszawskiego. Adam Michnik i Henryk Szlajfer od kilku lat znani są z organizowania ekscesów chuligańskich na terenie Warszawy oraz różnych akcji protestacyjnych, do których usiłują wciągać młodzież akademicką.

W dniu 21.X.1966 r. w czasie zebrania zorganizowanego na UW nt. "Kultura polska w ostatnim dziesięcioleciu" Michnik wystąpił z inicjatywą zredagowania i wysłania rezolucji protestacyjnej do Ministra Sprawiedliwości z żądaniem uwolnienia Modzelewskiego i Kuronia. /W kilka dni potem "Wolna Europa" opublikowała pełny tekst tej rezolucji/. Na tymże zebraniu A.Michnik zorganizował grupę studentów, która demonstracyjnie zakłócała przebieg spotkania.

Mimo dwukrotnego zawieszenia A.Michnika w prawach studenta /1965-1966/ postępowanie jego nie uległo poprawie, a przeciwnie - wykazuje on coraz większe rozzuchwalenie. Stan ten wywołuje pewne zaniepokojenie a także jest przyczyną częstych pytań dlaczego toleruje się Michnika na uczelni i zezwala na kontynuowanie studiów.

Pismo komendanta MO m. st. Warszawy do Rektora UW Stanisława Turskiego, dotyczące wszczęcia śledztwa przeciwko Adamowi Michnikowi i Henrykowi Szlajferowi.
IPN BU 296/99 t. 1

- 2 -

W dniu 5 czerwca 1967 r. Henryk Szlajfer odwiedził ambasadę Izraela w Warszawie, gdzie złożył deklarację solidarności i wychwalał sukcesy wojsk izraelskich.

W dniu 8.VI.1967 r. na spotkaniu z red.Bakowskim w Klubie TSKŻ "Babel" H.Szlajfer występował przeciwko oświadczeniu rządu PRL potępiającemu agresję Izraela.

W dniu 25.X.1967 r. w kawiarni PIW H.Szlajfer zwrócił się do jednego z zachodnich korespondentów z prośbą o powiadomienie pozostałych przedstawicieli prasy zachodniej, że studenci warszawscy zamierzają zorganizować demonstrację przed Sądem. Zależy mu na tym, aby wiadomość o tym szybko dotarła na Zachód. Ponadto Szlajfer poinformował korespondenta, że na uczelni zostaną rozkolportowane ulotki. Na pytanie - czy będą to ulotki oficjalne i za wiedzą władz, odpowiedział: "skąd, to będą nasze ulotki".

W dniu 30.I.br. Adam Michnik wraz z innymi studentami UW jak: Seweryn Blumsztajn, Jan Lityński, Józef Dajczgiewand, Marta Petrusiewicz i Sławomir Kretkowski brali udział w ekscesach przed Teatrem Narodowym, które przybrały postać wybrzków chuligańskich i spowodowały zakłócenie porządku publicznego. Kilku z nich ukaranych zostało przez Kolegium Orzekające grzywną po 2-3 tys.złotych.

W okresie od 31 stycznia do 5 lutego br. Adam Michnik i Henryk Szlajfer wraz z Barbarą Toruńczyk, Ireną Grudzińską i Sewerynem Blumsztajnem zainicjowali akcję zbierania podpisów pod petycjami protestacyjnymi i wzięli aktywny udział w zbieraniu podpisów wśród studentów uczelni warszawskich.

Na Politechnice Warszawskiej jedna z grup zbierających podpisy z inspiracji w/w spowodowała bójkę ze studentami, którzy odmówili złożenia podpisów pod petycją.

- 3 -

Od dłuższego czasu w Komendzie MO m.st.Warszawy wielokrotnie ostrzegano A.Michnika i H.Szlajfera przed podejmowaniem działalności zakłócającej porządek publiczny. W czasie tych rozmów Michnik i Szlajfer zachowywali się arogancko wobec funkcjonariuszy MO.

W dniu 31.I.1968 r. A.Michnik i H.Szlajfer zorganizowali spotkanie z korespondentem "Le Monde". Spotkanie to miało miejsce o godz. 21,20 w Warszawie przy zbiegu ulic Malczewskiego i Wajnerta, na które korespondent "Le Monde" przybył własnym samochodem. W czasie rozmowy przeprowadzonej w samochodzie korespondenta A.Michnik i H.Szlajfer przekazali mu fałszywe informacje na temat polityki kulturalnej PRL. Informacje te zostały następnie wykorzystane w oszczerczych audycjach Radia "Wolna Europa" oraz opublikowane przez agencje zachodnie. W związku z tym w dniu 6 bm. Prokurator m.st.Warszawy przedstawił A.Michnikowi i H.Szlajferowi zarzut z art. 109 KK.

Komunikując o powyższym proszę Obywatela Rektora o wyciągnięcie odpowiednich wniosków wobec wyżej wspomnianych.

KOMENDANT MO m.st.WARSZAWY

/ płk mgr H. ŚLĄBCZYK /

Otrzymują do wiadomości:

1. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego
2. Komitet Uczelniany PZPR przy UW
3. Minister Spraw Wewnętrznych

Nr GM-1-21-32/68

1 marca 1968 r.

ODPIS

Obywatel Rektor
Uniwersytetu Warszawskiego

w m i e j s c u
=====

Obywatel Rektor w piśmie z dnia 23 lutego br. :

- a/ stwierdza, że działalność studentów Adama Michnika i Henryka Szlajfera, wielokrotnie upominanych, a nawet karanych dyscyplinarnie i podejrzanych obecnie o przestępstwo z artykułu Kodeksu Karnego 109, nadal zakłóca normalny tok pracy uczelni, odrywa innych studentów od nauki i pozostaje w rażącej sprzeczności z określonymi w art.59 Ustawy z 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym /Dziennik Ustaw Nr 16 poz.116, 1955 r./ obowiązkami studentów;
- b/ oświadcza, że wyczerpał istniejące możliwości przeciwdziałania tym występkom;
- c/ zwraca się do mnie o wkroczenie w trybie nadzoru zwierzchniego w rozstrzygnięcie sprawy Adama Michnika i Henryka Szlajfera.

Przyjmując do wiadomości oświadczenia Obywatela Rektora - polecam skreślić z listy studentów Adama Michnika i Henryka Szlajfera. Równocześnie proszę Obywatela Rektora o bezwzględną realizację tej decyzji.

/Henryk Jabłoński/

„Komandosi” – środowisko studentów Uniwersytetu Warszawskiego, działające od połowy lat 60-tych. Swoją nazwę zawdzięczają „desantom” na otwarte spotkania na Uniwersytecie Warszawskim w celu prowokowania dyskusji na kontrowersyjne tematy. Należeli do nich m.in. Adam Michnik, Seweryn Blumsztajn, Jan Lityński, Irena Lasota i Henryk Szlajfer.

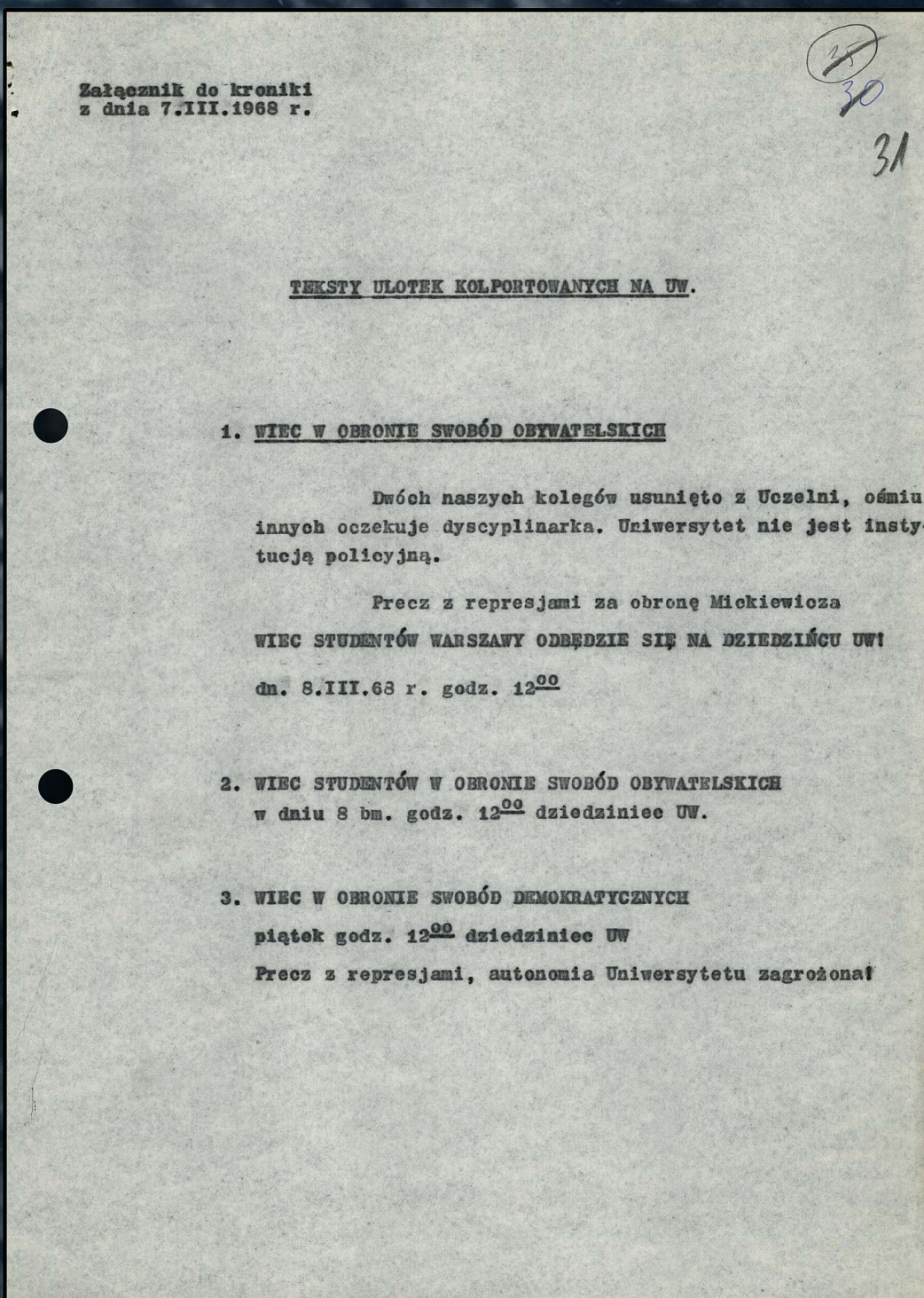
Odpis pisma Henryka Jabłońskiego do Rektora UW Stanisława Turskiego z poleceniem skreślenia Adama Michnika i Henryka Szlajfera z listy studentów.
IPN BU 0330/327

WIEC NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM

Zamknięta główna brama prowadząca na teren Uniwersytetu Warszawskiego. IPN BU 0330/327 t. 27

Po bezprawnym usunięciu Adama Michnika i Henryka Szlajfera z Uniwersytetu Warszawskiego, grupa „Komandosów” zwołała na godzinę 12.00 w dniu 8 marca wiec w obronie swobód demokratycznych. Około 1000 studentów zebrało się na dziedzińcu UW, żądając zaprzestania represji i przestrzegania konstytucji PRL. Władza rozpędziła wiec, wykorzystując do tego celu uzbrojony „aktyw robotniczy” i Milicję Obywatelską.

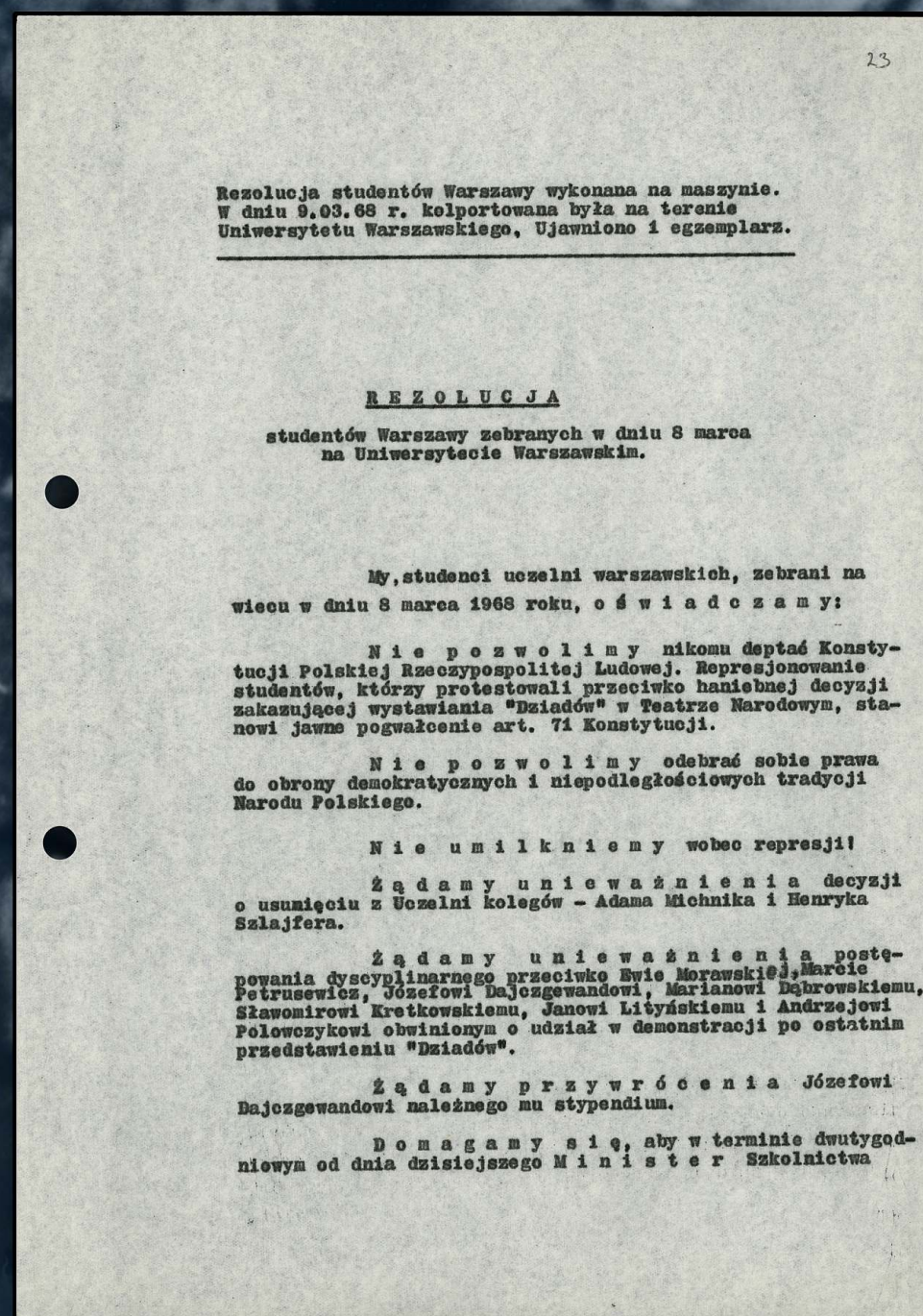
Odpis tekstów ulotek kolportowanych na Uniwersytecie Warszawskim. IPN BU 01288/21

Tłum ludzi idący ul. Nowy Świat przy zbiegu z Krakowskim Przedmieściem. Na pierwszym planie grupa studentów, jeden z nich podniósł nad głowę rękę zaciśniętą w pięść, dwóch trzyma w uniesionych rękach legitymacje studenckie. IPN BU 0330/327 t. 27

Wiec na Uniwersytecie Warszawskim, tłum studentów zebranych przed budynkiem Biblioteki Uniwersyteckiej o godz. 12:10. IPN BU 1585/2926 t. 9

Odpis rezolucji studentów zebranych w dniu 8 marca na Uniwersytecie Warszawskim. IPN BU 0296/99 t. 1

PROTEST NA POLITECHNICE WARSZAWSKIEJ

Po rozpadnięciu wiecu na UW w dniu 8 marca 1968 r., do protestu dołączyli studenci Politechniki Warszawskiej. Demonstracja przed gmachem głównym Politechniki zorganizowana 9 marca, została rozpadzona przez siły porządkowe. W dniu 11 marca studenci Politechniki uchwalili rezolucję potępiającą działania władz i zawierającą żądania zaprzestania szykan wobec środowiska studenckiego.

Wiec na Politechnice Warszawskiej, klatka z filmu operacyjnego. IPN BU 002026/89 t. 2

Wiec na Politechnice Warszawskiej, klatka z filmu operacyjnego. IPN BU 002026/89 t. 2

Tłum ludzi na Placu Jedności Robotniczej (obecnie Plac Politechniki). Widok ogólny w kierunku gmachu Wydziału Elektroniki. IPN BU 0330/327 t. 27

Rezolucja studentów Politechniki Warszawskiej wykonana piórem ręcznym przez kalkę na kratkowanym papierze. W dniu 12.03.68 r. ujawniono i egzemplarz.

My studenci Politechniki Warszawskiej zgromadzeni w Dużej Auli Gmachu Głównego na wiecu w dniu 11 marca 1968 roku uchwaliliśmy rezolucję następującej treści:

1. Potępiamy "policyjne" metody MO zastosowane przy rozkładaniu sytuacji - bicie pałkami, kopanie, użycie gazów łzawiących.
 2. Domagamy się uczciwego i dogłębnego wspólnego ze studentami rozważenia sytuacji środowiska akademickiego i społeczeństwa.
 3. Odcinamy się od chuliganów i rozrabiaczy, nie mniej uważamy, iż najwyższy czas aby nie traktować naszych wystąpień jako wybryków "bananowców", anarchizujących studentów i chuliganów, lecz jako wystąpienie ludzi, których pierwszym celem jest sprawa socializmu i demokracji.
 4. Zdecydowanie potępiamy informacje prasy jako tendencyjne i ubliżające godności studenta; żądamy oficjalnego sprostowania w prasie.
 5. Domagamy się zawieszenia i cofnięcia represji wobec biorących udział w dotychczasowych manifestacjach.
- Żądamy umieszczenia tekstu powyższej rezolucji w prasie

Odpis rezolucji studentów Politechniki Warszawskiej. IPN BU 0296/99 t. 1

Do
Studentów Politechniki Warszawskiej

Od kilku dni Politechnika Warszawska, podobnie jak niektóre inne Uczelnie, stała się terenem zajęć, które dezorganizują normalną pracę Uczelni, co doprowadzić może do strat zarówno dla studentów, jak i pośrednio dla planowego rozwoju kultury i gospodarki kraju.

Przyczyną tych zaburzeń jest świadome i celowe działanie pewnych grup, które własny interes mając na względzie mając wodę dla chwytania w sieć swej działalności młodzież, pełną zapału i entuzjazmu dla spraw społecznych, lecz niestety zdezorientowaną przez rozsiewane szeptów i wieści bez pokrycia.

Trzeba przyznać, że prawdziwy stan rzeczy nie był dostatecznie szybko i autorytatywnie stwierdzany, co niewątpliwie sprzyjało zarówno rozsiewaniu najdziwniejszych wieści, jak i dawaniu im wiary.

Obecnie znane są istotne motywy postępowania organizatorów zajęć, znany jest prawdziwy ich przebieg i nie stoi już na przeszkodzie, aby wobec inspiratorów, jak i zaistniałych faktów zająć właściwe stanowisko, godne postawy studenta i obywatela PRL.

Pracownicy Politechniki Warszawskiej i organizacje młodzieżowe są gotowi do udzielania odpowiedzi i wyjaśnień swoim wychowankom i kolegom na nurtujące ich kwestie. Nie ma chyba żadnej wątpliwości, że zasługują te wypowiedzi na zaufanie, zaufanie zdobyte przez wieloletnią pracę i że górują one nad działającą z zewnątrz demagogiczną informacją.

Studenci Politechniki Warszawskiej! Wzywam Was, abyście zgodnie z przyjętymi na siebie zobowiązaniami, potwierdzonymi immatrykulacyjnym ślubowaniem, spełniali swe obowiązki w powadze i spokoju. Wszelkie złamanie dyscypliny studiów, udział w nielegalnych wiecach i demonstracjach, podlegać będzie normalnej karze dyscyplinarnej. Nie ma takich problemów, których nie można by dyskutować w ramach organizacji uczelnianych w oparciu o obowiązujące regulaminy.

Rektor
Warszawa, dn. 10. marca 1968 r. /-/Prof. D. Smoleński

Odezwa Rektora Politechniki Warszawskiej prof. Dionizego Smoleńskiego z 10 marca 1968 r. IPN BU 0296/99 t. 1

TŁUMIENIE DEMONSTRACJI STUDENCKICH

Demonstracje na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie zostały brutalnie spacyfikowane przez „aktyw robotniczy” i Milicję Obywatelską. Do zdławienia protestów zostali skierowani także milicjanci ubrani po cywilnemu poukrywani w tłumie.

Grupa protestujących studentów przed wejściem do kościoła pw. Świętego Krzyża przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. IPN BU 0330/327 t. 27

Odezwa do katolików wykonana czerwona kratka na papierze kratkowanym. W dniu 10.03.68 r. ujawniono 1 egzemplarz na drzwiach kościoła przy ul. Komarowa.

W dniu wczorajszym i przedwczoraj my studenci U.W. i P.W. manifestowaliśmy nasz protest przeciwko wydaleniu z Uniwersytetu dwóch Waszych ogólnie szanowanych kolegów, którzy w swoim czasie protestowali przeciwko zaprzestaniu przedstawień „Dziadów”. Bez żadnego protektu z naszej strony zostaliśmy zaatakowani przez Milicję mundurową i cywilną oraz ORMO w trakcie tej brutalnej napaści, przedstawiciele władzy ludowej bili pałkami po głowach i kopali leżących najbardziej ucierpiałych wasze koleżanki, które manifestowały wraz z nami. Została zabita jedna z nich, będąca w ciąży, której organizm nie zniósł uderzeń pałkami. Katolicy! zwróćcie baczną uwagę na wydarzenia tych dni i dni nadchodzących i oceńcie nas sprawiedliwie.

Młodzież akademicka Warszawy nie ma chleba bez wolności !!! Nie ma nauki bez wolności !!!

Odpis „Odezwy do katolików” umieszczonej na drzwiach kościoła. IPN BU 0296/99 t. 1

Grupa protestujących studentów przed wejściem do kościoła pw. Świętego Krzyża, przy Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. IPN BU 0330/327 t. 27

Ulotka adresowana do Marszałka Polski – Spychalskiego, wykonana na maszynie. W dniu 9.03.68 r. ujawniono 1 egzemplarz w UPT.

Do

Obywatela Generała Spychalskiego
Marszałka Polski

W A R S Z A W A

Ministerstwo Spraw Wojskowych

W dniu 8 marca 1968 r. w Dniu Święta Kobiet
Młodość biła pałkami po głowie kobiety studentki na
Uniwersytecie.

Prosimy, aby Wojsko Polskie stanęło w obronie
kobiet Polek.

K O B I E T Y W A R S Z A W Y

Odpis ulotki adresowanej do Przewodniczącego Rady Państwa Marszałka Polski Mariana Spychalskiego. IPN BU 0296/99 t. 1

Wejście do kościoła pw. Świętego Krzyża przy Krakowskim Przedmieściu. Na chodniku białe smugi gazu łzawiącego. IPN BU 1585/2926 t. 79

TŁUMIENIE DEMONSTRACJI STUDENCKICH

Do pacyfikacji demonstracji studenckich w Warszawie skierowano oddziały ORMO i ZOMO. Podczas dławienia protestów używano pałek, armatek wodnych i gazu łzawiącego.

Wozy milicyjne i milicjanci w hełmach, z pałkami w rękach, biegnący ul. Nowy Świat w kierunku kościoła pw. Świętego Krzyża przy Krakowskim Przedmieściu. IPN BU 1585/2926 t. 25

ORMO – Ochotnicze Rezerwy Milicji Obywatelskiej – paramilitarna organizacja wspierająca Milicję Obywatelską, powołana w 1946 r.

ZOMO – Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej powołane w drugiej połowie 1956 r. wykorzystały - stywane do „likwidacji zbiorowych naruszeń porządku publicznego”, tzn. do rozbijania demonstracji i tłumienia zamieszek, a formalnie także do udzielania pomocy ludności w czasie klęsk żywiołowych i ochrony imprez masowych.

Mężczyźni w płaszczach z pałkami w rękach biegnący od ul. Obożnej w kierunku budynku Polskiej Akademii Nauk. IPN BU 1585/2926 t. 38

Kadr z filmu operacyjnego, sekwencje nakręcone na Krakowskim Przedmieściu z jadącego samochodu. IPN BU 002026/89 t. 2

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
DEPARTAMENT II

Warszawa, dn. 10 marca 1968 r.

T A J N E

Nr 51/ /68

Informacja

dotyczy komentarzy zachodnich korespondentów na temat studenckich ekscesów.

10-3 *Informacja* *dotyczy komentarzy zachodnich korespondentów na temat studenckich ekscesów.*

Akredytowani w Warszawie korespondenci zachodni przez cały czas śledzą z niesłabnącym zainteresowaniem przebieg studenckich ekscesów informując o nich na bieżąco swoje agencje.

Przesadnie i nieobiektywnie relacjonują oni przebieg sobotnich wydarzeń, doszukując się w nich akcentów politycznych, które eksponują oraz fałszywie przedstawiają sposób interwencji MO.

J. Randal z NYT w wieczornej depeszy stwierdza m.in.: "Już drugi dzień z rządu uzbrojona w stalowe hełmy policja rozpędzała studentów wznoszących okrzyki "niech żyje Czechosłowacja". Rytmiczne skandowanie tego hasła zostało powszechnie zinterpretowane jako domaganie się szerszej demokracji... Jest to jeden z najpoważniejszych konfliktów między komunistycznym reżimem a studentami w ciągu jedenastu lat... Poinformowane źródła doniosły, że policja aresztowała Kurońa i Modzelewskiego uwięzionych w 1965 r. za rozprowadzanie broszur krytykujących partię komunistyczną za brak demokracji w jej szeregach... Dziś starcia studentów z policją rozgrywały się już na ulicach miasta, które pokryte były później rozbitym szkłem, papierami i kamieniami".

Zuoker z AP również pisze, że w wyniku sobotnich zajść "ulice niekiedy zamieniały się w pole walki, młodzież obrzucała policję kamieniami i butelkami, na co odpowiadano gazami łzawiącymi i pałkami".

Martin z UPI w dzisiejszej depeszy stwierdza m.in.: "Źródła studenckie podały, że są niemal pewne co do tego, iż starcia pomiędzy studentami a policją trwać będą jeszcze w poniedziałek, o ile władze nie uczynią nic, aby przedyskutować żądania

studentów... Sądząc po okrzykach w czasie sobotnich demonstracji /wolność, demokracja, pozdrowienia dla braci czechosłowackich/ wydaje się, że demonstracje te miały na celu coś bardziej zasadniczego, niż tylko zmianę polityki kulturalnej partii. Wyrażano to wówczas gdy policja ścigała i biła studentów pałkami. Wołano na przemian "gestapo", "bandyci", a niektórzy przechodnie stwierdzali "to jest gorsze niż za Niemców".

Farquhar z Reutersa, w swej relacji pokrywającej się z tym co podają Amerykanie, stwierdza ponadto: "milicjanci uzbrojeni w gumowe pałki zaatakowali obserwatorów ulicznych, jakaś kobieta z małym dzieckiem była cała we łzach twierdząc, że milicjant uderzył ją. Ludzie zgromadzeni wokół niej krzykali "to nie są Polacy, Polak nie uderzyby kobiety".

Wyjątki z depesz korespondentów AFP i ANSA w załączeniu.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Oprac. JF

Informacja MSW dotycząca komentarzy zachodnich korespondentów na temat Marca '68 r.

IPN BU 1585/4052

INWIGILACJA ŚRODOWISKA STUDENCKIEGO

Warszawa, dnia 15 marca 1968 r. MS 19

Tajne spec. znaczenie
Bgz.Nr 4

NOTATKA SŁUŻBOWA

dotycząca materiałów, odnośnie rzekomych wypadków śmiertelnych w czasie zamieszek na wyższych uczelniach warszawskich.

I. Uzyskanych z Kontroli Rozmów Telefonicznych.

9.III.68r.
godz. 15,39 Adam Michnik mówi do Romy Litińskiej, że "ta dziewczyna skatowana na Uniwersytecie umarła dzisiaj w szpitalu".

9.III.68r.
godz. 16,32 Julia Jurysiońska informuje Andrzeja Duracza, że na Politechnice umarła wczoraj jedna dziewczyna z tych skatowanych.

9.III.68r.
godz. 16,20 Redaktor "Forum" Najgebauer poinformował Świniarowicza, polskiego współpracownika korespondenta agencji REUTERSA Ronalda Farguhara, że jakaś dziewczyna umarła pobita.

12.III.68r.
godz. 11,36 Ołaf Grobel z Ambasady Amerykańskiej pyta Ronalda Farguhara, czy wie o dzisiejszym pogrzebie na Powązkach? Korespondent słyszał o tym i idzie tam teraz z kolegą.

9.III.68r.
godz. 16,45 Janek /prawdopodobnie Litiński/ mówi do Olafa Chmielewskiego, że ta dziewczyna, przypuszczalnie studentka Uniwersytetu umarła.

Notatka służbowa z kontroli rozmów telefonicznych dotyczących rzekomych ofiar śmiertelnych podczas protestów na warszawskich uczelniach. PN BU 0296/99 t. 4

Milicjanci w płaszczach i hełmach na ul. Traugutta. IPN BU 1585/2926 t. 80

Milicjanci rozpędzający demonstrantów na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie, kadr z filmu operacyjnego o kryptonimie „Wiśła-Odra”. IPN BU 01333/1 t. 10

Służba Bezpieczeństwa pilnie rejestrowała wydarzenia, w których brała udział młodzież. Szczegółową inwigilacją objęto przywódców buntu, zwłaszcza „Komandosów”. Monitorowano także nastroje w innych środowiskach.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
DEPARTAMENT III
L. dz. OE -I-0162/ /68

WARSZAWA, dnia 19.IV.1968r.

TAJNE

NOTATKA

Dotyczy: nastrojów, wypowiedzi i wydarzeń w związku z sytuacją w środowiskach studenckich.

Otrzymują:
Tow.Moczar
Tow.Szlachcic
Tow.Świtała
Tow.Matejewski

Z napływających informacji wynika, że nadal w różnych ośrodkach akademickich rozpowszechnia się pogłoski, w których wymienia się datę 22 bm. jako dzień rozpoczęcia dalszych demonstracji. Niektórzy studenci Politechniki Warszawskiej wyrażają opinie, że z dniem 22 bm. upływa termin odpowiedzi na ich petycję przekazaną za pośrednictwem rektora do Sejmu. Petycja ta rzekomo miała być przekazana do Sejmu w m-cu marcu br.

Według niepotwierdzonych informacji w dniach 14-15.IV.1968 r. w rejonie Zakopanego /w jednym ze schronisk/ miało odbyć się posiedzenie nielegalnego komitetu studenckiego - grupy "Polska-Południe". W posiedzeniu tym mieli brać także udział studenci Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej, przebywający w tym czasie na feriach świątecznych.

Stefan Matuszewski wypowiada się w swoim otoczeniu, że spokój wokół studentów jest w dużej mierze uzależniony od przebiegu rekrutacji na rozwiązania Wydziały UW oraz od spełnienia przez władzę żądań studentów. Uważa, że jeżeli podczas weryfikacji dużo studentów odpadnie i żądania ich nie zostaną spełnione to "w dniu 1 maja będą poważne zamieszki na ulicach".

Notatki dotyczące nastrojów w środowisku studenckim. IPN BU 0296/240 t. 3

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
DEPARTAMENT III
L. dz. OE -I-0173/4/68

WARSZAWA, dnia 29.IV.1968r.

TAJNE

NOTATKA

Dotyczy: nastrojów, wypowiedzi i wydarzeń w związku z sytuacją w środowisku studenckim.

Otrzymują:
Tow.Moczar
Tow.Szlachcic
Tow.Świtała
Tow.Matejewski

Na terenie SGW w Warszawie w dniu 29 bm. ujawniono kilka kartek /w kształcie pasków/ nawołujących studentów do wzięcia udziału w wiecu przed Politechniką w dniu 1 Maja o godz.9,30.

W dniu 29.IV.br. oficer WSW por.Edward Wierzchowski przekazał Służbie Bezpieczeństwa w Grodzisku Mazowieckim znalezione w dniu 27 bm na peronie Dworca Warszawa-Śródmieście trzy ulotki, których autor m.in. nawołuje robotników, aby 1 Maja włączyli się do walki ze studentami o demokrację i poszanowanie Konstytucji.

W tym samym dniu Służba Bezpieczeństwa zatrzymała 136 przesyłek nadanych w Lublinie z wrogimi ulotkami, opracowanymi z pozycji rewizjonistyczno-syjonistycznej, wykonanymi techniką fotograficzną i podpisem "polscy komuniści". Przesyłki adresowane były na podstawie książki telefonicznej, do osób zamieszkałych w Lublinie. Autor nawołuje do wystąpienia w dniu 1 Maja pod hasłami: "Nie ma chleba bez wolności, nie ma nauki w faszyzmie, cała władza w ręce rad narodowych, żądamy demokracji w łonie partii i zaprzestania tłumienia pałkami dyskusji z partią".

W Busku woj.kieleckie uzyskano od słuchacza Studium Nauczycielskiego - Henryka Cieluła rezolucje

18

Teraz poematu część nastąpi druga
Dosyć już o winnych-pora o zasługach
A więc w pierwszych rzędzie bijmy duże brawa
Dla PZPR-u ORMO i Władysława
A że w wolności ludu ciągle rośnie wiara
To zasługa wilka ministra Mocзара
Że stopa życiowa wciąż w górę się wspina
To zasługa Moskwy oraz Kosygiina
Że robotnik polski zażera się schabem
To jest korzyść duża współpracy z Arabem
Że coraz mniej ludzi rak płuc atakuje
Dzielnym Wietnamczykom niniejszym dziękuję
Że się w Polsce prawdy nikt mówić nie lęka
Dla milicji tajnej szczególna podzięka
Że w domu nie w celi ten wiersz wypisuję
To już raczej Bogu serdecznie dziękuję
Poemat już kończę na krótkim wyznaniu
Brak wolności słowa-jest wolność w szeptaniu.

1868. Pullooshi, 2

Protesty przeniosły się na uczelnie w innych miastach, gdzie oprócz solidarności ze studentami Warszawy manifestowano hasła wolnościowe i antysystemowe. Największe wystąpienia miały miejsce w Gdańsku, Krakowie, Wrocławiu i Lublinie.

Kotowicz Paul filius "U. J."
 Spothamie studenten
 "Eo Woluore nana i bawo"
 "A. Mickiewicz"

Ulotka ze Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrzu. IPN Ka 230/5636

pkt.1 W pełną popieramy społeczne i ustrojowe zmiany, które zaszły w Polsce w XX-leciu powojennym. Popieramy i uznajemy ~~doświadczenia~~ jako jedynie możliwą w obecnej sytuacji politykę zagraniczną PRL.

pkt.2 Działamy z własnej woli w trosce o rozwój swobód demokracji socjalistycznej w naszym kraju.

pkt.3 Wszelkie sugestie jakobyśmy działali z inspiracji wrogich PRL są nieprawdą.

pkt.4 Protestujemy przeciwko niewłaściwym informacjom jakie się ukazały w prasie na temat wystąpień studenckich. Informacje te niewłaściwie określają przebieg i cele całej naszej akcji.

pkt.5 Stwierdzamy, że nie istnieją z naszej strony żadne rozbieżności między dążeniami klasy robotniczej, a dążeniami studentów. Równocześnie protestujemy z całą stanowczością przeciwko wytwarzaniu sztucznych sprzeczności między tymi środowiskami.

pkt.6 Żądamy przestrzegania i poszanowania swobód zagwarantowanych nam przez Konstytucję PRL.

pkt.7 Potępiamy i domagamy się ukarania funkcjonariuszy MO i ORMO odpowiedzialnych za brutalne i nieuzasadnione akcje wobec studentów w środowisku w-wskim i krakowskim.

pkt.8 Solidaryzujemy się z wystąpieniami innych środowisk studenckich odcinając się równocześnie od chuligańskich i niedojrzałych wybrzyków.

pkt.9 Żądamy zwolnienia wszystkich studentów zatrzymanych przez organa MO w czasie naszych wystąpień.

pkt.10 Żądamy zalegalizowania i uznania KOMITETU za uprawniony do reprezentowania interesów całego środowiska studenckiego w Krakowie do końca bieżącego roku akademickiego.

pkt.11

pkt.12 Żądamy opublikowania naszej uchwały w radiowęzłach akademickich a także w prasie, radio i telewizji.

Uchwała komitetu studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego z 13 marca 1968 r., przekazana studentom uczelni górnośląskich. IPN Ka 04/1021

W wielu miastach do wystąpień studenckich dołączali również robotnicy. Manifestacjom władze próbowały przeciwstawić wiece aktywu partyjnego, podczas których potępiano „wichrzycieli” i „syjonistów”.

A black and white photograph capturing a group of people in a cobblestone street corner. In the foreground, a man in a light-colored coat and hat stands with his back to the camera, looking towards a group of people. To his right, another man in a dark coat and hat stands with his back to the camera. Further back, a group of four men are gathered near a building. One man is wearing a light-colored coat and hat, another a dark coat and hat, and two others are in darker clothing. A dark, rounded object, possibly a hat or a piece of equipment, hangs from a pole in the upper right. The street is paved with cobblestones, and the building has a rough, textured wall. The scene is lit by bright sunlight, creating strong shadows.

Obywatele!!!

Byliście świadkami zjawisk, które dla
Wszystkich są bolesne. Palka, gaz i woda
to brak argumentów przeciwko naszym
wspólnym sprawom. Wiedziecie, że nie chcemy
sztucznego rozłamu między studentami
a pozostałą częścią społeczeństwa. Nasze
żądania są jasne i proste!!! Domagamy się
prawdy w prasie, radio i telewizji!!!
Żądamy od władz umożliwienia bezpośredniego
kontaktu z WAM. Potępiamy brutalną
i bezmyślną interwencję MO. Żądamy
uwolnienia niestusznie aresztowanych kolegów
Studentci!!!

W dniu 18.03.1968r. na terenie budynku administracji kopalni "Silesja" znaleziono 4 egz. ulotek pisanych ręcznie przez kalkę.

[illegible]

„Echo Krakowa” z dnia 17 marca 1968 r. IPN Kr 17/42

STRAJKI STUDENCKIE

Dławione przez władze wystąpienia studentów przeniosły się z ulic do gmachów uczelni. Studenci sięgali po inne dostępne formy protestu – napisy, ulotki, transparenty i rezolucje z żądaniami swobód obywatelskich i zaprzestania cenzury.

Warszawa, dnia 25. III 1968 r.

NOTATKA INFORMACYJNA

W dniu 23.III.1968 r. z Gmachu Głównego Politechniki Warszawskiej zabrano dokumenty dot. wrogiej propagandy pisanej, pozostawionej przez strajkujących studentów, a mianowicie :

1. Odezwa "Do Obywateli PRL" rozpoczynająca się od słów "ostatnie wystąpienia Kierownictwa Partii ..." Łącznie 6 sztuk rękopisów.
2. Ulotki zatytułowane "Robotnicy" i rozpoczynające się od słów "My studenci Politechniki Warszawskiej informujemy Was..." Łącznie 65 rękopisów i 1 egzemplarz na powielaczu spirytusowym.
3. Odezwy "Do Obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" rozpoczynające się od słów "My studenci Politechniki Warszawskiej zebrani podczas dwudniowego strajku okupacyjnego..." Łącznie 45 szt., w tym 5 sztuk wykonano na powielaczu, a 40 szt. w rękopisie.
4. Odezwy studentów Wrocławia rozpoczynające się od słów "Ostatnie wystąpienia Kierownictwa Partii ..." Łącznie 3 szt. wykonane na powielaczu.
5. Ulotka rozpoczynająca się od słów "Koledzy należy wywiesić hasła..." 1 sztuka w rękopisie.
6. Ulotka o treści "U.W. strajkujecie 36 godzin" 1 szt. rękopis kończąca się słowami "U nas wiec SGGW".
7. Ulotka rozpoczynająca się od słów "Ostro protestujemy przeciw gwałceniu prawa i Konstytucji PRL ..." Podpisana "Studenci Politechniki Warszawskiej" 1 szt. rękopis.
8. Rezolucja Politechniki Warszawskiej z dnia 13.III.1968 r.

Notatka służbowa dotycząca ulotek i innych materiałów zakwestionowanych w gmachu Politechniki Warszawskiej po stłumieniu strajku studenckiego. IPN BU 1585/4468

W tym samym czasie zostały usunięte różnego rodzaju transparenty znajdujące się na Gmachu Politechniki Warszawskiej z następującymi hasłami :

1. Strajk okupacyjny jest nas 5.000
2. ... tniczy z ... ami.
3. Dziękujemy Wasze dary nas wzruszają.
4. Warszawo prosimy cię o poparcie.
5. Politechnika strajkuje.
6. Socjalizm.
7. Prasa kłamie.
8. Prasa kłamie bo musi.
9. Demokracja gwarancją dobrobytu.
10. Robotnicy Wasza sprawa nasza!!
11. Strajk.
12. Nasze cele Demokracja i Socjalizm.
13. Prasa kłamie.
14. Mocniejsza od szantażu jest Wola Walki.
15. P.W.
16. Chcą zamknąć.
17. Strajk okupacyjny.
18. Rezolucja w związku z tragicznymi zajściami w środowisku ... Warszawy... doryzując się ze studen... itd. nieczytelnie.
19. Jest nas 8.000.
20. Nasza rezolucja ... jedności
21. Piętnujemy ... zaprzestania skłócania klasy robotniczej z postępową inteligencją i młodzieżą studencką - Studencki ... /nieczytelne/.
22. Przestrzegania Konstytucji ... /dalej nieczytelne/.
23. Piętnasto - punktowa rezolucja studentów Politechniki Warszawskiej z 13.3.1968 r. widoczna od punktu 5 - 15.

/ Uwaga - zdjęcia fotograficzne haseł wyżej podanych zostaną umieszczone w albumie/.

Do wykonania ulotek, napisów i odezw oraz transparentów zgromadzono następujące materiały :

- około 80 arkuszy papieru szarego formatu A-1

ZESTAWIENIE ZDJĘĆ
wykonanych w dniu 23.III.1968r w gmachu Politechniki Warszawskiej oraz zdjęć zakwestionowanych transparentów i plakatów.

Wyk. por. M. Wawrzyniak i R. Koński z Lab. Krym. KSMO w Warszawie. Aparat Praktica IV, obiektyw Tessar 2,8/50, przysł. 4-8, czas ekspozycji 1/25 sek, film 35 mm Fotopan U i S, oświetlenie sztuczne i dzienne.

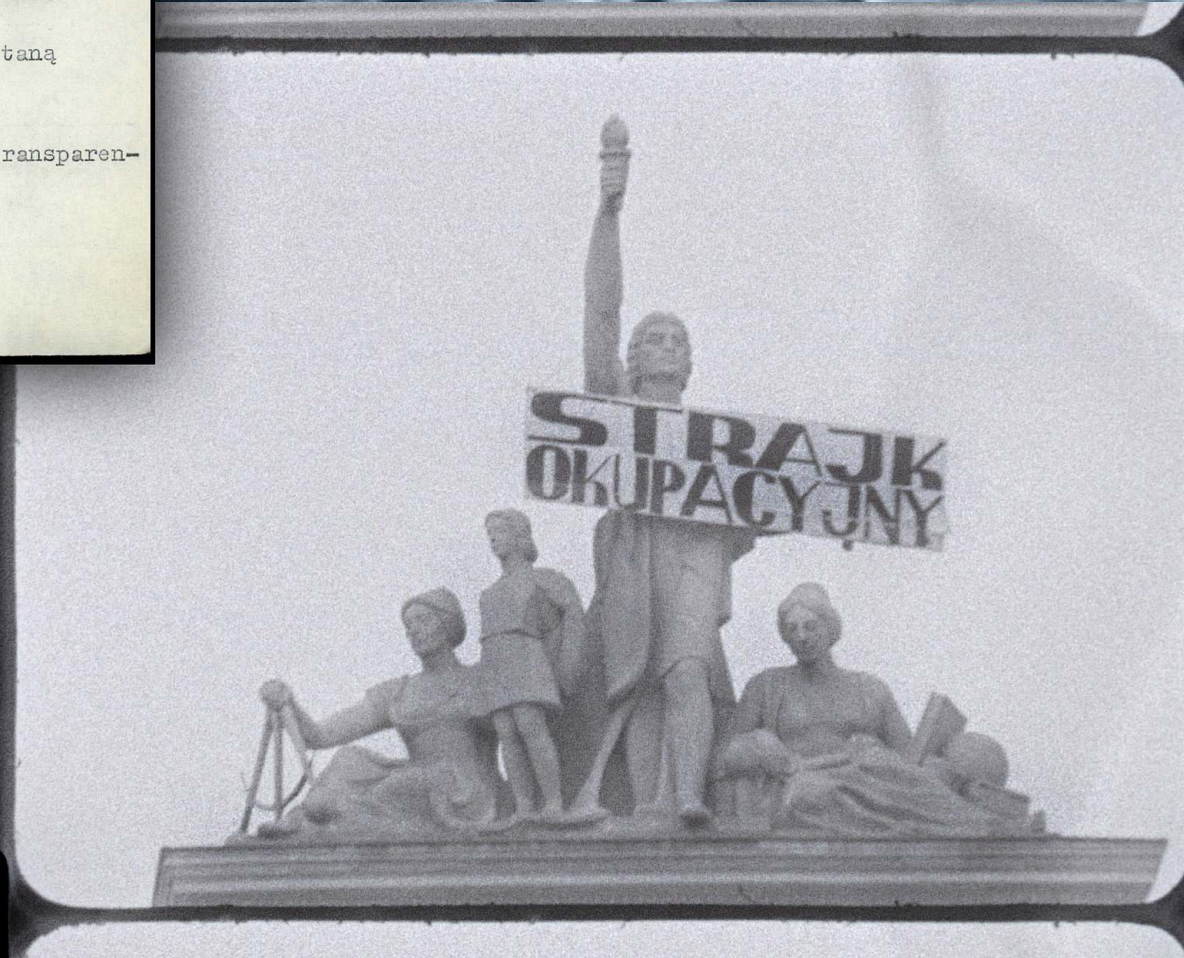

Nr 1. Widok frontowej ściany budynku Politechniki Warszawskiej od strony pl. Jedności Robotniczej z umieszczoną na niej rezolucją

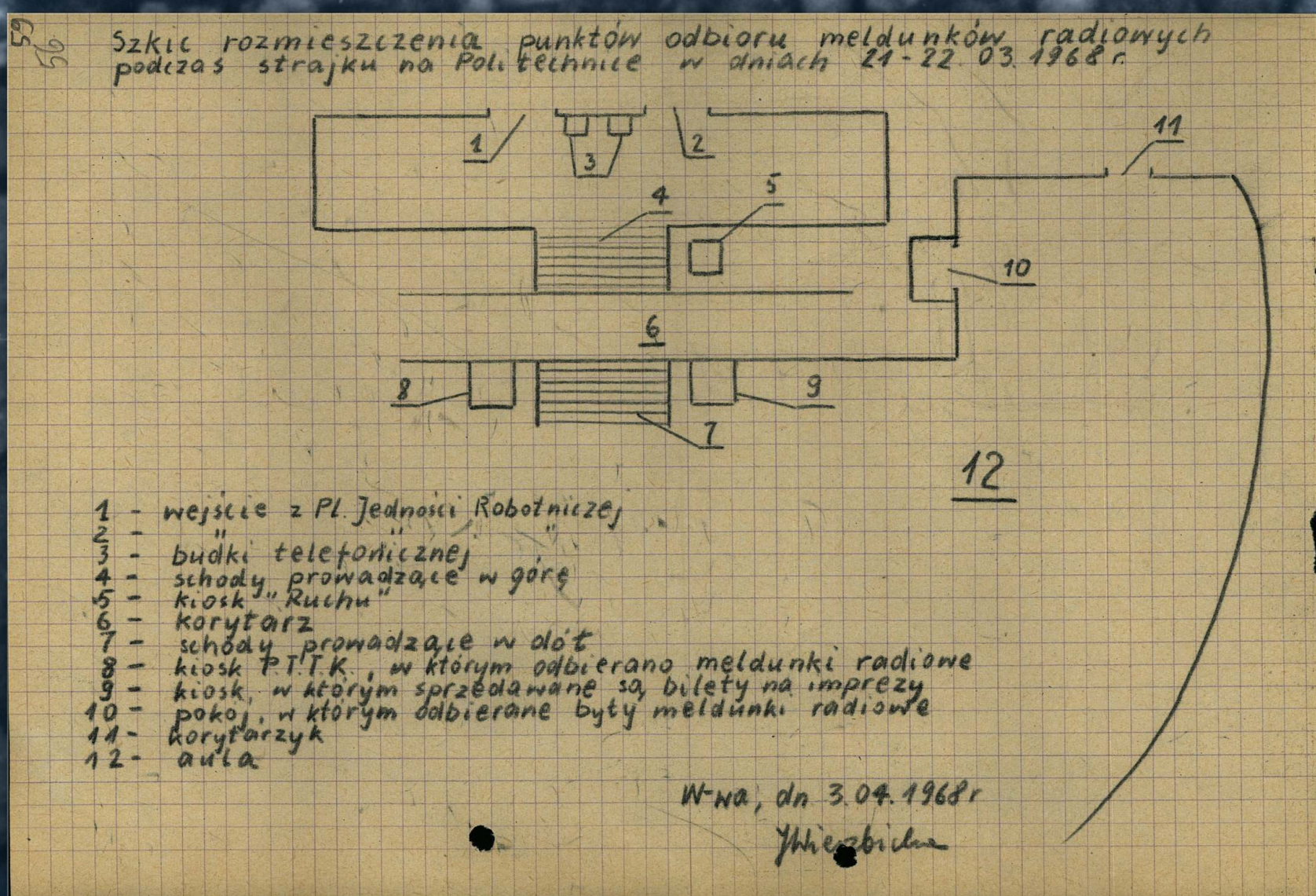

Nr 2-3. Widok fragmentów rezolucji.

Strajk na Politechnice Warszawskiej podczas Marca '68, karta poglądowa. IPN BU 0276/276 t. 11

Transparent na budynku Politechniki Warszawskiej, kadr z filmu operacyjnego o kryptonimie „Wisła-Odra”. IPN BU 01333/1 t. 2

Politechnika Warszawska. Rozmieszczenie punktów odbioru meldunków radiowych. IPN BU 0330/327 t. 70

Zdejmowanie transparentu z gmachu Politechniki Warszawskiej, kadr z filmu operacyjnego o kryptonimie „Wisła-Odra”. IPN BU 01333/1 t. 2

**Informacja dotycząca sposobu zakończenia spraw
karnych przeciwko uczestnikom protestów.
IPN BU 0276/276 t.16**

REPRESJE WOBEC UCZESTNIKÓW PROTESTU

Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego, uznanych za inspiratorów wystąpień, sąd skazał na 3,5 roku więzienia. Także inni, najbardziej aktywni „Komandosi” otrzymali kilkuletnie wyroki.

TAJNE

1. Nazwisko(a) - używane podkreślić
2. Imię
3. Henryk 4. Wanda z domu Rudenska
5. 3. III 1934 w Lubowie
6. polska 7. polska
8. Nr dowodu osobistego
9. wyświe przez kogo wydany
10. inteligentnie
11. Udział w reakcyjnych organizacjach
12. nie pracuje
13. Oczu Wzrost
14. ojciec prac. w wytwórni i Spółni Pracy
15. Znakki szczególne
16. Henryk 17. Zajmowane stanowisko
18. Hanczawa ul. Modzelewska 27 m 64
19. Kolejne miejsca zamieszkania - czasokres

*) Wypełnić dużymi drukowanymi literami

czasowe do krajów kapitalistycznych
nazwa kraju i okres

11
H dn. 31 I 68 w mieszkaniu
Grudzińskiego wspólnie z Modzelewskim, Michalikiem i innymi omarzili
przebieg zajęć po zajęcia "Dziadów"
i prot. podję. A. Boranicki i 3. IV 68.
2. H dn. 14.4.68.

ZNIESIONO KLAUZULĘ TAJNOŚCI
na podst. art. 7 ust. 2 ustawy o ochronie informacji niejawnych
(Dz.U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228)
18.05.2024 r. data
18.05.2024 r. data
imię i nazwisko
podpis

22. Dodatkowe informacje

11
H dn. 31 I 68 w mieszkaniu
Grudzińskiego wspólnie z Modzelewskim, Michalikiem i innymi omarzili
przebieg zajęć po zajęcia "Dziadów"
i prot. podję. A. Boranicki i 3. IV 68.
2. H dn. 14.4.68.

11
H dn. 31 I 68 w mieszkaniu
Grudzińskiego wspólnie z Modzelewskim, Michalikiem i innymi omarzili
przebieg zajęć po zajęcia "Dziadów"
i prot. podję. A. Boranicki i 3. IV 68.
2. H dn. 14.4.68.

Karty E-14 z kartoteki pomocniczej „Zatrzymani marzec 1968” dotyczące Jacka Kuronia.

Instytut Pamięci Narodowej
Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów
Warszawa, dn. 14.03.2018 r.
Egzemplarz poje

INFORMACJE O OSOBIE
z komputerowego zbioru danych byłej Służby Bezpieczeństwa (ZSKO)

DANE OSOBOWE:
Płeć: M Identyfikator: [redacted]
Nazwisko: KUROŃ
Imię: JACEK JAN
Rodzice: HENRYK, WANDA z domu RUDENSKA
Urodz. dn.: [redacted]
Narodowość: POLSKA

DOKUMENTY:
• DOWOD OSOBISTY [redacted] WARSZAWA ZOLIBÓRZ [zsko88 i zsko90]

ADRESY ZAMIESZKANIA:
• [redacted]

DZIAŁALNOŚĆ:
• DZIAŁALNOŚĆ ZAWODOWA - NIE PRACUJE ZAWODOWO - 82r. [zsko88 i zsko90]

INFORMACJE EWIDENCYJNE:
• FAKT - SUSW WARSZAWA PION SŁEDCZY, zarejestrowano 12.05.88. ZATRZYMANI PREWENCYJNIE DNIA 29.04.1988 R. [zsko90]
• ZAINTERESOWANIE CZYNNE - DEPARTAMENT III MSW WYDZ.II, zarejestrowano pod numerem W0031426. [zsko88]

MATERIAŁY ARCHIWALNE:
• POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE - W 1964 R REDAGOWAŁ I ROZPOWSZECZKAŁ MATERIAŁY O ANTYPANSTWOWEJ TREŚCI W DNIU 19.07.65 R. SKAZANY NA KARĘ POZBAWIENIA WOLNOŚCI 3 LATA PRZEZ SAD WOJEWÓDZKI WARSZAWA. Dnia 26.03.74r. zdjęto z ewidencji. Materiały archiwalne numer 6318/3 złożono w: BIURO 'C' MSW WYDZ.II. Mikrofilm 3298/3. [zsko88 i zsko90]
• POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE - W LATACH 1967-68 BYŁ AKTYWNYM DZIAŁACZEM ZWIĄZKU PN "KOMANDOSI" W DNIU 15.01.69 R. SKAZANY NA KARĘ POZBAWIENIA WOLNOŚCI 3 LATA I 6 MIES. PRZEZ SAD WOJEWÓDZKI WARSZAWA. Dnia 27.03.74r. zdjęto z ewidencji. Materiały archiwalne numer 6318/3 złożono w: BIURO 'C' MSW WYDZ.II. Mikrofilm 3298/3. [zsko88 i zsko90]
• POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE - NR.23/76 BYŁ PODEJRZANY O KONTAKTY Z WROGIMI ORGANIZACJAMI ZAGRANICZNYMI W DNIU 23.07.77 R. PRZEZ PROKURATURĘ GENERALNĄ WARSZAWA - UMORZONO NA MOCY AMNESTII. Dnia 06.08.77r. zdjęto z ewidencji. Materiały - PION SŁEDCZY MSW WYDZ.II. [zsko88 i zsko90]
• BYŁ REJESTROWANY PRZEZ DEPARTAMENT III MSW WYDZ.II pod numerem W0031426. SPRAWA OPERACYJNEGO ROZPRACOWANIA - W 1976 R. ZAŁOZYCIEL GRUPY PN. K.O.R. OD 1980 R. DZIAŁACZ NSZZ "SOLIDARNOSĆ". Dnia 23.10.89r. zdjęto z ewidencji - PRZEKAZANO DO ARCHIWUM. Materiały archiwalne numer 50986/2 złożono w: BIURO 'C' MSW WYDZ.II. Mikrofilm 12922/2. [zsko90]
• BYŁ INTERNOWANY PRZEZ DEPARTAMENT III MSW WYDZ.IX. INTERNOWANIE OD DNIA 13.12.81 DO DNIA 2.09.82 [zsko90]

KONIEC INFORMACJI O OSOBIE

Jawne
2018-03-14
Iwona Ciolek

Wykonano w egz. pojedynczym
Wyd. program ZSKO

Strona 1 / 1

Jacek Kuroń
IPN BU 0276/276 t. 19

Instytut Pamięci Narodowej
Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów
Warszawa, dn. 07.09.2017 r.
Egzempl

INFORMACJE O OSOBIE
z komputerowego zbioru danych byłej Służby Bezpieczeństwa (ZSKO)

DANE OSOBOWE:
Płeć: M Identyfikator: [redacted]
Nazwisko: MODZELEWSKI
Imię: KAROL CYRYL
Rodzice: ZYGMUNT, NATALIA z domu WILTER
Urodz. dn.: [redacted]
Narodowość: POLSKA

DOKUMENTY:
• DOWOD OSOBISTY [redacted] WARSZAWA ŚRODMIEŚCIE [zsko88 i zsko90]

ADRESY ZAMIESZKANIA:
• [redacted]

DZIAŁALNOŚĆ:
• DZIAŁALNOŚĆ - CZŁONEK - NSZZ "SOLIDARNOSĆ" - ZARZĄD REGIONU - WROCŁAW [zsko88 i zsko90]
• DZIAŁALNOŚĆ ZAWODOWA - ODDZIAŁ PAN - WROCŁAW - 87r. [zsko88 i zsko90]

INFORMACJE EWIDENCYJNE:
• ZAINTERESOWANIE CZYNNE - WUSW WROCŁAW INSPEKTORAT II, zarejestrowano 09.01.76 pod numerem WR036880. [zsko88]
• ZASTRZEŻENIE WYJAZDU ZA GRANICĘ - WUSW WROCŁAW INSPEKTORAT II, zarejestrowano 26.05.87 pod numerem WR-411/Z/87; okres ważności - 2 LATA. [zsko88]

MATERIAŁY ARCHIWALNE:
• POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE - PROWADZIŁ WROGA DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNĄ SKAZANY W DN 19.07.65 R. PRZEZ SAD WOJEW. W W-WIE NA 3 LATA I 6 MIESIĘCY WIEZNIENIA DN 15.01.69 R. SKAZANY NA KARĘ POZBAWIENIA WOLNOŚCI 3 LATA I 6 MIES. PRZEZ SAD WOJEWÓDZKI WARSZAWA. Dnia 26.03.74r. zdjęto z ewidencji. Materiały archiwalne numer 6318/3 złożono w: BIURO 'C' MSW WYDZ.II. Mikrofilm 3298/3. [zsko88 i zsko90]
• BYŁ INTERNOWANY PRZEZ KWMO WROCŁAW PION III. INTERNOWANIE OD DNIA 13.12.81 DO DNIA 22.12.82. [zsko88 i zsko90]
• POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE - PROWADZIŁ WROGA DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNĄ. Dnia 06.03.87r. zdjęto z ewidencji. Materiały archiwalne numer 7596/3 złożono w: BIURO 'C' MSW WYDZ.II. Mikrofilm 7596/3. [zsko88 i zsko90]
• ZASTRZEŻENIE WYJAZDU ZA GRANICĘ - WUSW WROCŁAW WYDZ.III-1, zarejestrowano pod numerem Z-9693/84; okres ważności - 3 LATA. Odwołano 17.10.87r. [zsko88]
• ZASTRZEŻENIE WYJAZDU ZA GRANICĘ DO WSZYSTKICH KRAJÓW ŚWIATA ZE WZGLĘDU NA BEZP. PANSTWA, OBRONNOŚĆ, OCHR. TAJ. na okres od 15.05.87 do 15.05.89 - WUSW WROCŁAW INSPEKTORAT II, zarejestrowano 26.05.87 pod numerem WR411/Z/87. Odwołano 24.03.89r. [zsko90]
• BYŁ REJESTROWANY PRZEZ WUSW WROCŁAW INSPEKTORAT II pod numerem WR036880. SPRAWA OPERACYJNEGO ROZPRACOWANIA - BYŁ DZIAŁACZEM NSZZ "SOLIDARNOSĆ". Dnia 24.10.89r. zdjęto z ewidencji - PRZEKAZANO DO ARCHIWUM. Materiały archiwalne 103449/2 zniszczono w: WUSW WROCŁAW PION C. Mikrofilm 103449/2. [zsko90]

KONIEC INFORMACJI O OSOBIE

Jawne
2017-09-07
Iwona Ciolek

Wykonano w jednym egzemplarzu
Sporządził/wykonał: program ZSKO

Strona 1 / 1

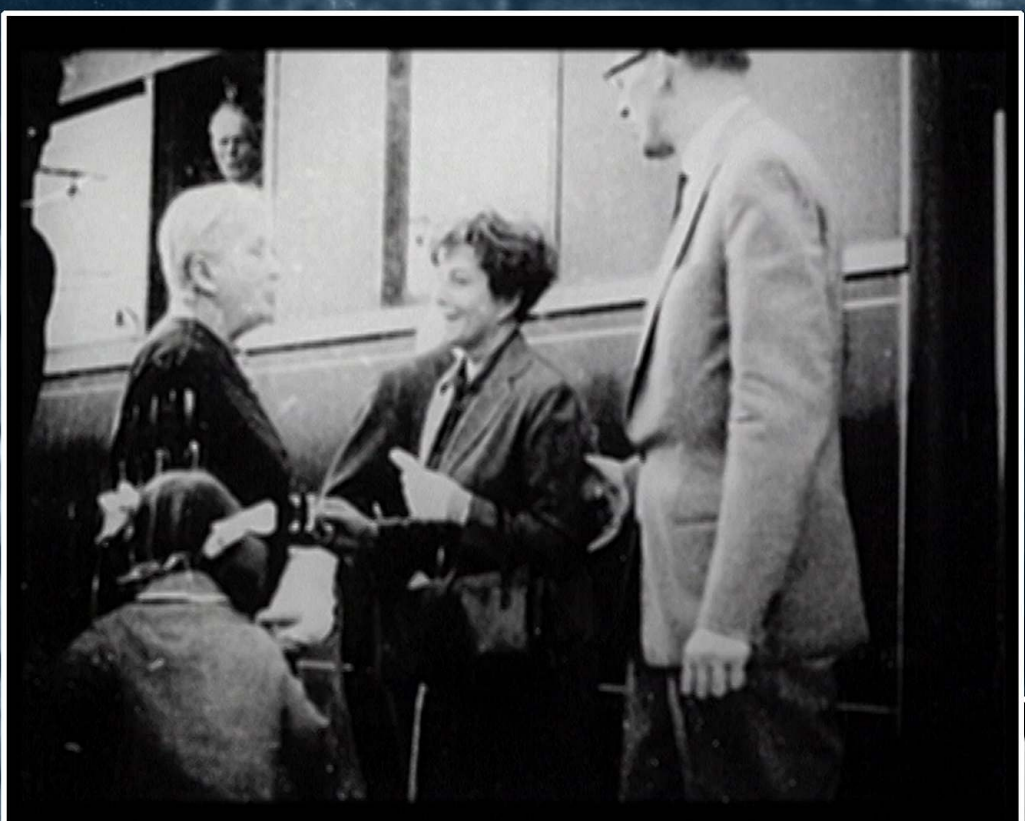
Karol Modzelewski
IPN BU 0276/276 t. 19

Informacje dotyczące Jacka Kuronia, wydruk z bazy ZSKO (Zintegrowany System Kartotek Operacyjnych).

Informacje dotyczące Karola Modzelewskiego, wydruk z bazy ZSKO (Zintegrowany System Kartotek Operacyjnych).

**Depesza z dnia 21 marca 1968 r. z poleceniem objęcia
rozpracowaniem osób wyrażających poglądy
„syjonistyczne”. IPN Gd 1020/1**

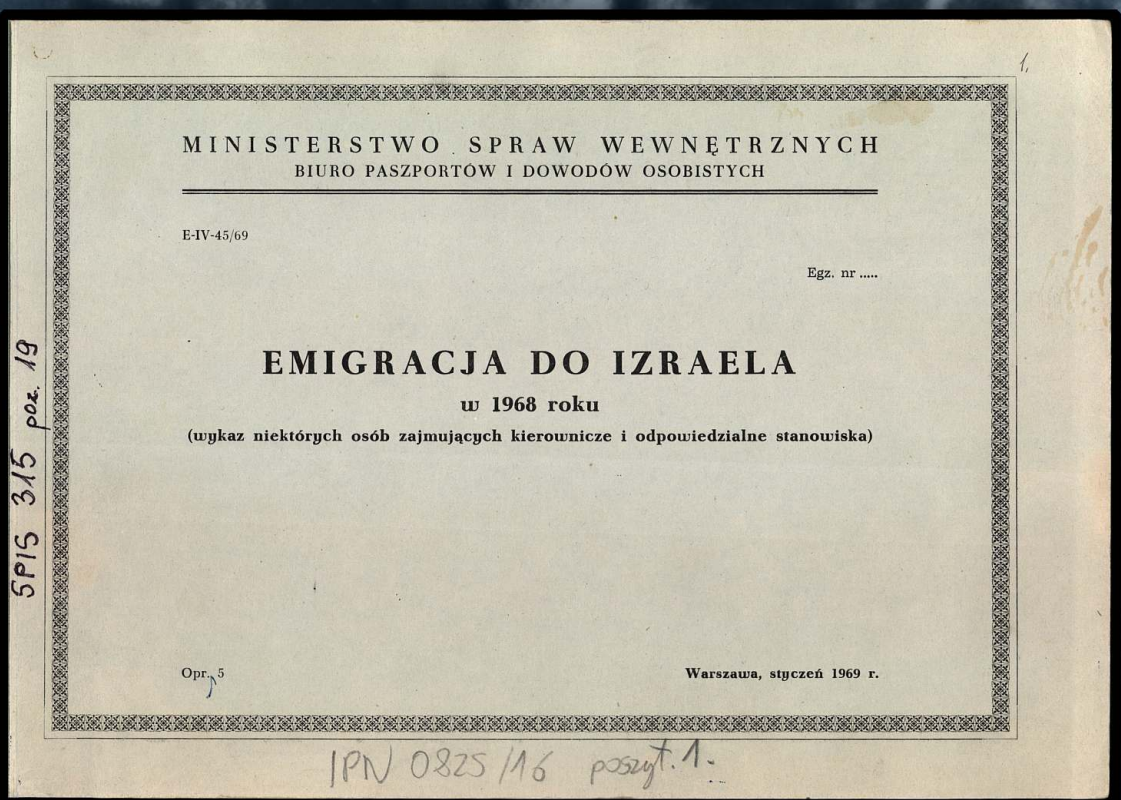
EMIGRACJA ŻYDOWSKA PO MARCU '68

Wyjeżdżająca rodziona pochodzenia żydowskiego, fotografie operacyjne wykonane na Dworcu Gdańskim. IPN BU 04569/29

Kampania propagandowa przybrała formę nagonki na obywateli PRL pochodzenia żydowskiego. Efektem była liczna, wymuszona emigracja obywateli pochodzenia żydowskiego. Szacuje się, że w jej wyniku wyjechało ok. 15 000 osób. Symbolem pożegnania z Polską był Dworzec Gdański w Warszawie, z którego wielu z nich ruszało na Zachód.

Okładka opracowań statystycznych Biura Paszportów i Dowodów Osobistych MSW dotyczących emigracji obywateli PRL do Izraela po Marcu '68 r. IPN BU 0825/16

WYJAZDY EMIGRACYJNE DO IZRAELA

W okresie 1955 - 1968 na pobyt stały do Izraela wyjechało 59,454 osoby. Największe nasilenie wyjazdów zanotowano w 1956 r. - 6,209 i w 1957 r. - 30,351.

W latach 1958-1960 emigrowało średnio - rocznie około 3,500 osób. W 1961 r. następuje spadek wyjazdów do 744 i utrzymuje się w granicach 400 - 900 do 1967 r.

Wpływ podań o wyjazdy emigracyjne do Izraela i podjęte decyzje, dotyczące wydania dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy w poszczególnych kwartałach 1968 roku, kształtował się następująco:

	wpływ podań	decyzje pozyt.	decyzje negat.
I kwartał	134	114	2
II kwartał	655	472	8
III kwartał	1,606	1,321	8
IV kwartał	1,497	1,530	8
OGÓŁEM:	3,892	3,437	26

W dniu 31.12.1968 r. w załatwieniu znajdowało się 429 osób

Zestawienie ilości podań o wyjazdy emigracyjne do Izraela w 1968 r. z wyszczególnieniem wieku i wykształcenia osób emigrujących. IPN BU 0825/16

- 2 -

Wśród osób, które otrzymały decyzje pozytywne było 1.754 mężczyzn i 1.083 kobiety. Wiek wyjeżdżających kształtował się następująco:

od 0-16 lat	17-20 lat	21-59 lat	60 - lat
551	502	2.178	206

Decyzje pozytywne na wyjazd emigracyjny dotyczyły:

Profesorów	- 9	Urzędników	- 206
Lekarzy	- 94	Handlowców /eksped. ienci, kier. sklepów/	- 66
Inżynierów	- 157	Rzemieślników	- 349
Dziennikarzy	- 77	Uczniów	- 581
Ekonomistów	- 80	Rencistów i emerytów	- 166
Prawników	- 34	Inni	- 325
Z wyższ. wyśszym humanistycznym	- 149	Bez zawodu	- 507
Studentów	- 331	Nie pracujących	- 184
Techników	- 152		
	1,083	OGÓŁEM:	- 3,437

Studentzi wyższych uczelni, którzy złożyli podania o wydanie dokumentów emigracyjnych do Izraela /sprawy przyjęte w okresie od 1.1.1968 r. - 31.VIII.1968 r./

UNIWERSYTETY	POLITECHNIKI	AKADEMIE	UCZELNIE	INNE WYŻSZE UCZELNIE	Uwag
Uniwersytet Warszawski					
Uniwersytet Wrocławski					
Uniwersytet Łódzki					
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie					
Pozostałe uniwersytety					
Politechnika Warszawska					
Politechnika Wrocławska					
Politechnika Łódzka					
Politechnika Śląska					
Pozostałe politechniki					
Akademia Medyczna w Warszawie					
Akademia Medyczna w Krakowie					
Akademia Medyczna w Łodzi					
Akademia Medyczna w Szczecinie					
Pozostałe akademie medyczne					
SOPIS w Warszawie					
Wyższa Szkoła Ekon. we Wrocławiu					
Pozostałe uczelnie ekonomiczne					
Uczelnie pedagogiczne					
Uczelnie rolnicze					
Akademia Szt. Piękno. /Plastyki/					
Szkoły filmowe i teatralne					
Szkoły muzyczne					
Akademia Rytmu i Tańca					
Szkoły Teologiczne /Chrześcijańskie					
Pozostałe wyższe szkoły					
RAZEM: 409	RAZEM: 314	RAZEM: 108	RAZEM: 36	RAZEM: 77	

Zestawienie tabelaryczne dotyczące studentów, którzy złożyli podania o wyjazd emigracyjny do Izraela. IPN BU 0825/16

Osoby posiadające wyższe wykształcenie, które złożyły podania o wydanie dokumentów emigracyjnych do Izraela /sprawy przyjęte w okresie od 1.1.1968 r. - 31.VIII.1968 r./

Lp.	Zawody	Razem	Białystok	Bydgoszcz	Gdańsk	Katowice	Kielce	Koszalin	Kraków	Lublin	Łódź	Opole	Poznań	Radom	Sopot	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Zakopane
1.	Ogółem	1,823	4	6	17	90	1	1	44	13	157	4	7	5	78	1100	198	48	1
2.	techniczne	422	1	5	28	1	1	6	1	29	1	3	1	30	208	48	1		
3.	lekarze	371	2	3	4	28	1	17	6	46	2	2	1	18	171	68	2		
4.	prawnicy	166	1	1	8	1	1	8	1	19	1	1	1	5	136	15	1		
5.	ekonomiści	249	1	4	11	1	1	1	1	16	1	1	1	1	13	171	28	1	
6.	przrodnictwo matematyczne	142	1	1	1	1	1	1	2	2	13	1	1	1	3	102	48	1	
7.	humanistyczne	222	1	1	6	1	1	1	1	19	1	1	1	1	2	174	9	1	
8.	dziennikarz	114	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	102	1		
9.	artyści	44	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36	3		
10.	pozostali	93	1	1	1	3	1	1	2	1	7	1	1	1	1	60	9	1	

Zestawienie tabelaryczne dotyczące osób posiadających wykształcenie wyższe, które złożyły podania o wyjazd emigracyjny do Izraela. IPN BU 0825/16

000130

T A J N E

1. *FORD vel LIHSZYC*
Nazwisko (wypełnić drukowanymi literami)

2. *ALEKSANDER*
Imię (wypełnić drukowanymi literami)

3. *Daniel*
Imię ojca

4. *Anna Dongaleńska*
Imię i nazwisko panienskie matki

5. _____
Pseudonim

6. *24. XI 1907 Łódź*
Data i miejsce urodzenia

7. *Żydowska* 8. *polские*
Narodowość Obywatelstwo

9. _____ 10. _____
Wykształcenie Obecny stan socjal.

11. _____ 12. _____
Pochodzenie społeczne Przynależność partyj.

13. *L.R.F. "Studio"*
Ostatnie miejsce pracy (z pełnym brzmieniem)

14. *reżyser* 15. *Kier artystyczny*
Zawód Zajmowane stanowisko

16. *Marszawa, Międzyzryn ul. Łokalska*
Miejsce zamieszkania (dokładny adres)

Nr E-14. *tel 43-48-6*

<i>Ford</i> <i>Aleksander</i>	<i>rozprasz</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2018</i>	<i>2018</i>
<i>Ma być kłopotliwa Jabłońskiego-Min Szkolnictwo Wyższego. Dla podkreślenia skłóceń kontaktów doświadczenia dla chłopi prac. filmu do Jabłońskiego. (Mot. Szkoła w której z wyjątkiem 20.04.68, Sz. „Hagana”)</i>					
ZNIESIONO KLAUZULĘ JAKOŚCI na podstawie art. 2 ustawy o ochronie informacji niejawnych z dnia 14.03.2010 r. Nr 182, poz. 1228) <i>18.03.2018</i> <i>J. H. W. L.</i> <i>J. H. W. L.</i> data imię i nazwisko podpis					
Treść i Nr sprawy			Data		

III | 9 lut. 2.2.88

T A J N E

1. EMIGRACJA DO JZRAELA
Zaburzenie sprawy

2. Ob. polski, nar. i ydowskiej. W 1968h.
Blizsze okreczenie zaburzenia
wymigrowal do Izraela.
Obecnie ma przekazywac prawdziwe
1964. 71.

3. Rodzaj sprawy

4. Rok prowadzenia

5. Wykaz. II Dep. III MSW
Nazwa jednostki prowadzacej sprawe

6. Materiały uicaktrahil
Powód zozenia w archiwum
F-06475/10 do 20000

7. Operacyjnie

8. Nr archiwalny

9. FORD - LIWORYC - LIW NICK
Nazwisko, imię, imię ojca figuranta
Aleksander S. Danek, 24.11.1907
2.8.1945
Data i podpis pracownika Biura
MS - Ro sp. inowat. 11
Karta tematyczna.
EO-139.

Warszawa, dnia 31 10 1978 r. 4

KA RZECZPOSPOLITA LUDOWA
TERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Biuro Paszportów

T a j n e
egz. pojedynczy

07 L dz E-V-II.....

N o t a t k a

dot.: zastrzeżenia przyjazdów do Polski emigranta/ki
do Izraela.

Bezpaństwowiec FOND Aleksander

s. k./ Daniela ur. 24.XI.1907

w Lodzi wyjechał /a/ na pobyt
stały do Izraela dnia 1969

WGW wpisany/a/ do indeksu osób niepożąda-
nych w PRL - marzec 1973 r.

por. Anna BOGUSZ

37-2444 484/722/38

FORD
Aleksander

reżyser, kier. artystyczny ZKF, "Studio"
- Michał Łęczyński
zam. Warszawa - Łódź 66

W nawiązaniach negatywnie oceniał słownictwo
względnie PKR i świadczenie w sprawie agresji
Serafin na kraj arabskie.
Don. k.p. "Halina" z dnia 9.VI.1967r. (wyjch. II)
Napiłmi z Borsakim i Jakubowskim wyjechał przez nie rci.
J. Nasfetera, który wraz z innym polskim kuzi film,
którego treścią jest demagogowanie Żydów przez ukrywających
się Polaków w okresie okupacji.
Zr. "Roman" z dn. 20.VI.67 Niemceżyk.
Inferno - wieloletni w al

		Rodzaj podjazdu	ED
Nazwisko	FORD		+3dz.
Imiona	Aleksander		
Data urodzenia	1907	Kraj docelowy	IZRAEL
DOKUMENT PASZPORTOWY		ART A	
Seria	DEA		
Nr	0000891		
Sygntura	Gawron		
Nr	36619D		
PRZEWIDZANY POWROT Kwartal roku bieżącego Kwartal roku przyszłego I II III IV I II III IV Uwaga: Posiadacz karty bieżącej kolkiem odpowiednio oświadcza kwartały			
Stempel urzęd. 15 1969 WILNO 3 dz.			
Zachować i okazwać polskim władzom granicznym przy każdorazowym przekroczeniu granicy			

nr dokumentu	Kraj	WYJAZD		POWROT		
		G. P. K.	Data	G. P. K.	Data	
		Wjazd na stację do Terenów				Dziennik Majda KMO
		sam. Citroen NK 90-50				
		Nawa - Międzyzyska 1 ul. Lokalna 60				

0-2.Graf. W-wa. Zam. 7612. 1957 r. X305-77.

Dokumenty z „Akt osobowych cudzoziemca - FORD ALEKSANDER”.
IPN BU 1268/28900

OBCHODY 13. ROCZNICY MARCA '68 r

Obchody trzynastej rocznicy Marca'68 zorganizowane przez Niezależne Zrzeszenie Studentów i Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność".
IPN BU 01232/196

Pierwsze publiczne obchody rocznicy Marca'68 w 1981 r. stały się okazją do zmanifestowania działalności NSZZ „Solidarność”, której członkowie wsparli uroczystości studenckie. W trakcie obchodów zainicjowało swoją działalność opozycyjną NZS.

NZS – Niezależne Zrzeszenie Studentów, utworzone we wrześniu 1980 r., zalegalizowane przez władze komunistyczne 18 lutego 1981 r.

Warszawa, 5.3.1981 r. dnia 19. r.

TAJNE

ZAREJESTROWANO
w Wydziale III KSMO w W-wie
pod Nr. 4034/81
dnia 19.03.1981 r. podpis: [signature]

WNIOSEK
o wszczęcie sprawy obiektywnej

Kryptonim "Marzec 81"

Na cykl imprez zorganizowanych w ramach obchodów rocznicy marca 1968 r. (podaj jakie zagadnienie lub obiekty)

Cel założenia: Od dnia 8.3.1981 r. do 24.3.81 r. na terenie UW będą miały miejsce różnego rodzaju imprezy związane z rocznicą wydarzeń marcowych. Organizatorem tej imprezy jest NZS, NSZZ "Solidarność" UW. Wśród działaczy społecznego Komitetu Obchodów jest wielu figurantów spraw prowadzonych przez Wydział III KSMO. Z uwagi na fakt, iż impreza taka jest przygotowywana na ochranianym przez nasz Wydział obiekcie, celem jest wszczęcie sprawy obiektywnej, w ramach której wszelkie imprezy związane z tymi wydarzeniami będą dokumentowane. Celem sprawy jest udokumentowanie działań operacyjnych prowadzonych przez Wydział III jak również ujawnianie wszelkich akcji mających na celu wykorzystanie imprezy do wrogich celów. W przypadku uzyskania w ramach sprawy obiektywnej informacji o negatywnej postawie lub wrogim działaniu konkretnej osoby, zostanie ona objęta kontrolą w ramach sprawy operacyjnego sprawdzenia lub rozpracowania.

NACZELNIK WYDZIAŁU
[signature]
(podpis i pieczęć kierownika jednostki wnioskującej)

Wniosek o wszczęcie sprawy obiektywnej kryptonim "Marzec 81", złożonej w związku z cyklem imprez zorganizowanych w ramach obchodów trzynastej rocznicy Marca '68 r. IPN BU 0999/177

STANOWISKO SENATU UW
wyrażone w dniu 25 lutego 1981 roku

Przed trzynastu laty Polska stała się widowiskiem wydarzeń zapoczątkowanych rozprawieniem wiecu studentów Uniwersytetu Warszawskiego 8 marca 1968 roku. "Wydarzenia marcowe" stały się pojęciem, z którym wiąże się:

- rozwiązywanie się konfliktów społecznych;
- przeciwstawianie robotników - inteligencji, a zwłaszcza środowisku akademickiemu;
- odwoływanie się przez propagandę do hasła nistole-rancji;
- administrowanie nauką i kulturą, powodujące często ocenianie ludzi na podstawie ich koniunkturalnej postawy, a nie rzeczywistej wartości moralnej i zawodowej;
- preferowanie postaw konsumpcyjnych i dyspozycyjnych pozwalających poświęcać wartości moralne na rzecz celów związanych z osobistą korzyścią.

Dzisiaj, kiedy cały nasz kraj podejmuje dzieło naprawy Rzeczypospolitej, Senat Uniwersytetu Warszawskiego uważa za swój obowiązek powrócić raz jeszcze do tamtych wydarzeń, by wysnuć z nich wnioski dla dnia dzisiejszego i jutra socjalistycznej Polski.

Senat wyraża przekonanie, że należy do nich:

- uznanie potrzeby współdziałania całego społeczeństwa w dziele naprawy;
- uznanie samorządności, a w tym samorządności wyższych uczelni za właściwą zasadę organizacji życia społecznego;

Stanowisko Senatu Uniwersytetu Warszawskiego w związku z obchodami trzynastej rocznicy Marca '68 r. na Uniwersytecie Warszawskim.
IPN BU 01232/165

Projekt tekstu na tablicę w Uniw. Warszawskim

W dniu 8. III. 1968 r. został roz-pędzony wiec studentów, co było ostentacyjnym pogwałceniem praw tych, którzy wystąpili w obronie kultury polskiej dając świadectwo prawdzie. Studenci i robotnicy Warszawy oraz pracownicy U. W.

Projekt tekstu na tablicę pamiątkową na UW opracowany w związku z trzynastą rocznicą Marca '68 r.
IPN BU 0296/226 t. 4

Wmurowanie na Uniwersytecie Warszawskim kamienia węgielnego pod tablicę upamiętniającą Marzec '68 r.
IPN BU 024/159

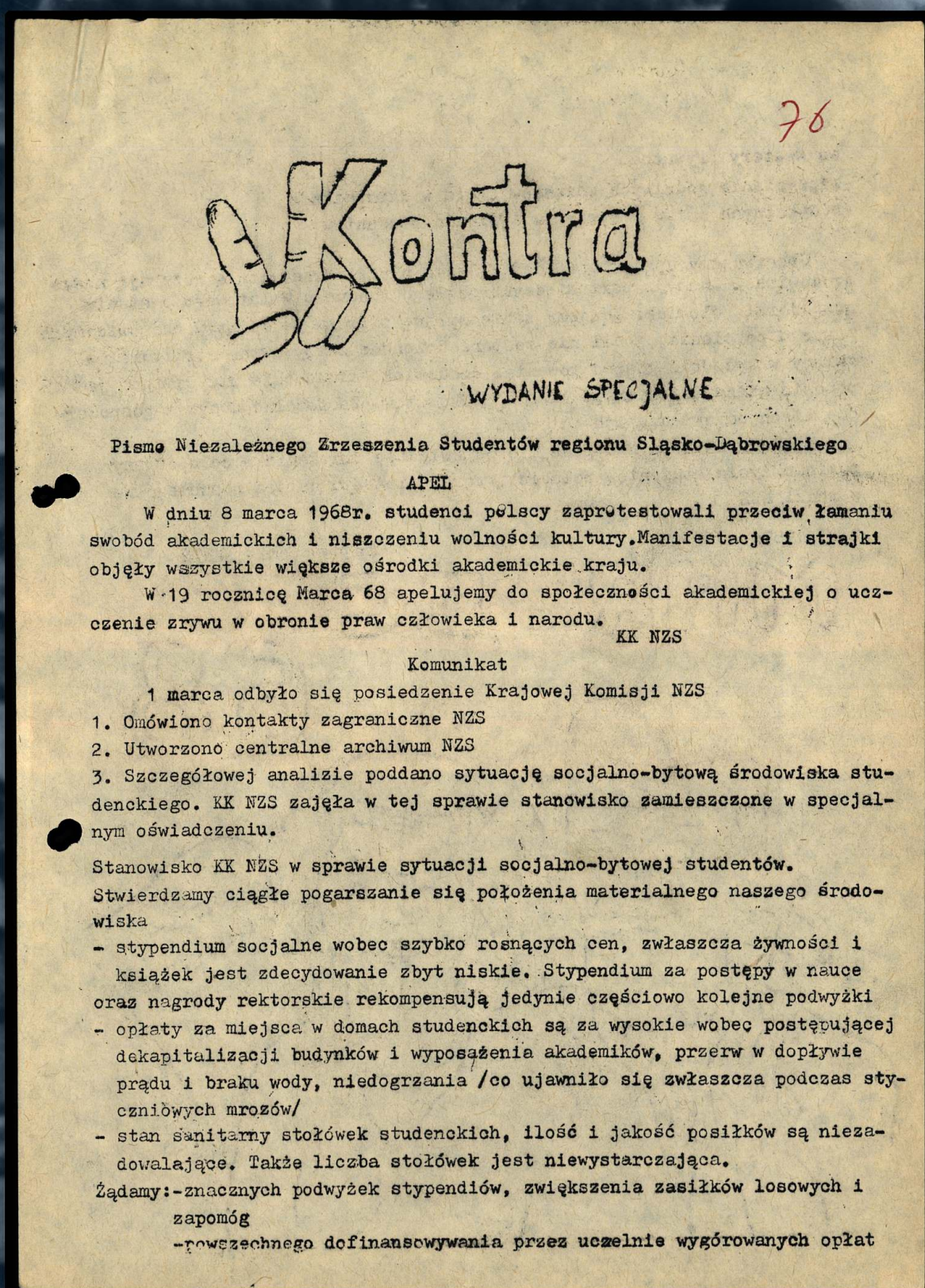

Obchody trzynastej rocznicy Marca '68 r. zorganizowane przez Niezależne Zrzeszenie Studentów i Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność", Adam Michnik całuje dłoń działaczki Solidarności Anny Walentynowicz.
IPN BU 01232/196

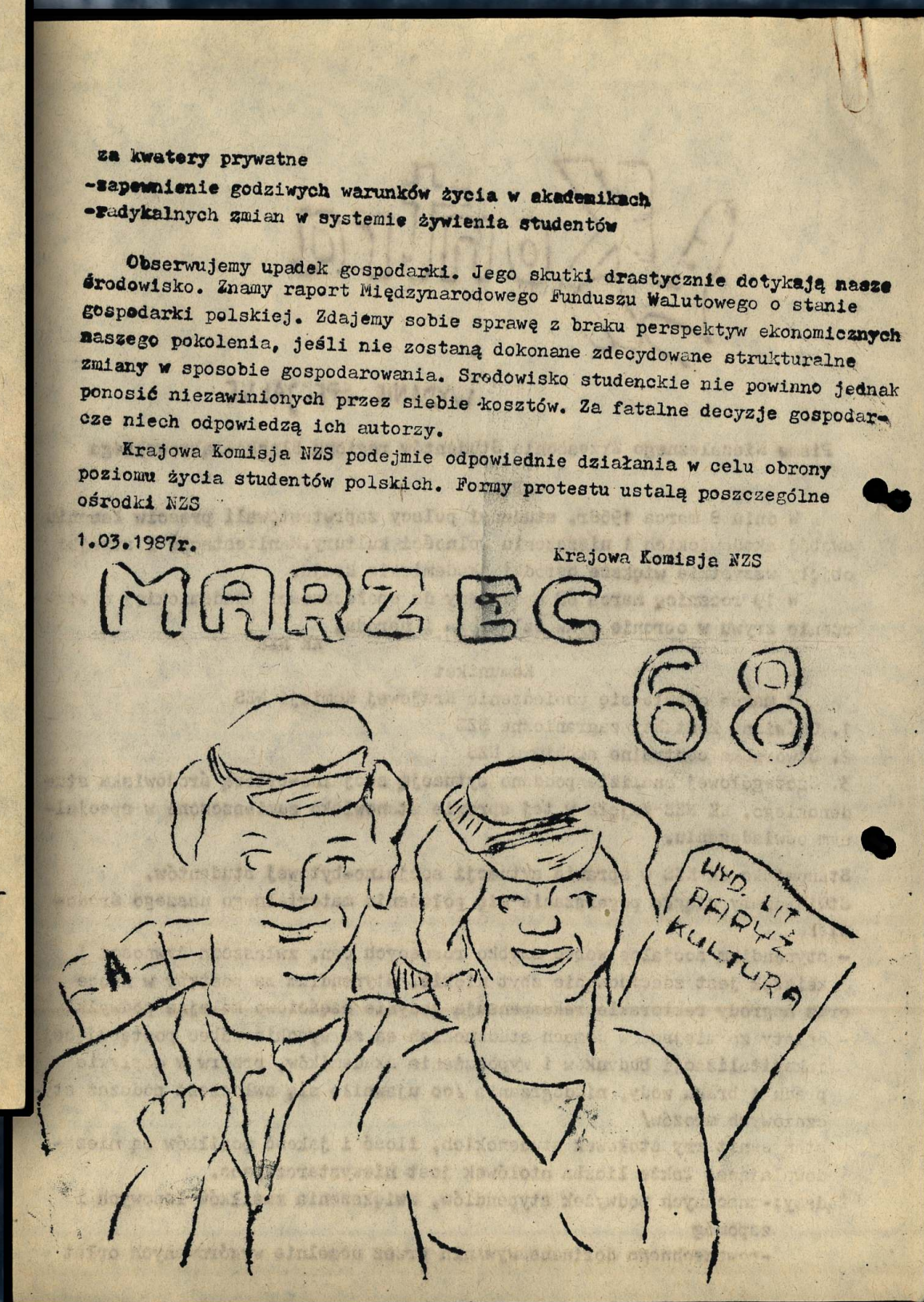
OBCHODY 20. ROCZNICY MARCA '68 r.

Zorganizowane przez NZS w 1988 r. uroczyste obchody 20. rocznicy Marca '68 r. stały się okazją do demonstracji sprzeciwu wobec władz.

„Kontra”, egzemplarz specjalny pisma Niezależnego Zrzeszenia Studentów Regionu Śląsko-Dąbrowskiego, 1 marca 1987 r.
IPN BU 01232/29

Wiec studencki na terenie Uniwersytetu Warszawskiego w dwudziestą rocznicę Marca '68 r. Fot.: Maciej Kossowski.
IPN BU 2328/4

Wiec studencki na terenie Uniwersytetu Warszawskiego w dwudziestą rocznicę Marca '68 r. Fot.: Maciej Kossowski. IPN BU 2328/4

Strajk studentów z okazji dwudziestej rocznicy Marca '68 r. Kraków, marzec 1988 r. IPN Kr 303/297